

Standaard Onderwijsindeling 2021

Editie 2025/26

Colofon

Samenstelling

Divisie Sociale en ruimtelijke statistieken
Sector Sociaal-economisch totaalbeeld

CBS Den Haag

Henri Faasdreef 312
2492 JP Den Haag

Postadres:

Postbus 24500, 2490 HA Den Haag
Telefoon (070) 337 38 00

CBS Heerlen

CBS-weg 11
6412 EX Heerlen

Postadres:

Postbus 4481, 6401 CZ Heerlen
Telefoon (045) 570 60 00

© Centraal Bureau voor de Statistiek,
Den Haag/Heerlen 2025

Bronvermelding is verplicht.

Verveelvoudiging voor eigen gebruik of
intern gebruik is toegestaan.

Bestelinformatie

Internet: www.cbs.nl

Inhoud

1.	Inleiding	5
2.	Richtingindeling SOI 2021	6
2.1	ISCED als uitgangspunt	6
2.2	Toepassing ISCED-F 2013 en verschillen met de SOI 2016	6
2.2.1	Algemeen onderwijs	6
2.2.2	Opleidingen in de richting onderwijs	7
2.2.3	Talen	7
2.2.4	Brede opleidingen	7
2.2.5	Richting overig	7
2.2.6	Richting onderwijs onbekend	7
2.2.7	Verschillen met de SOI 2016	7
3.	Niveauideling SOI 2021	9
3.1	Uitgangspunten	9
3.2	Basis- versus publicatieindeling naar niveau	9
3.3	Publicatieindeling naar niveau van de SOI	10
3.3.1	Onderwijsniveau 1	10
3.3.2	Onderwijsniveau 2	11
3.3.3	Onderwijsniveau 3	12
3.4	Aansluiting niveauideling ISCED en SOI voor en na revisie	12
4.	Toepassing van de SOI 2021	16
4.1	Dataverzameling	16
4.2	Opleidingsnummers en synoniemen	16
4.3	Samenstelling codes voor meten onderwijsniveau	17
4.3.1	Codes SOI-publicatieindeling naar niveau	17
4.3.2	Codes Type Opleiding (CTO)	17
4.3.3	Terugval-CTO	18
4.4	Samenstelling codes voor meten onderwijsrichting	18
4.5	Revisiestrategie	18
	Bijlage 1 Indeling naar richting onderwijs	20
	Bijlage 2a Indeling naar niveau en type onderwijs, CTO-reeks 1	30
	Bijlage 2b Indeling naar niveau en type onderwijs, CTO-reeks 2 en 3	34
	Bijlage 3 Wijzigingen structuur SOI sinds 1978	36
	Bijlage 4 Verschillen in de verdeling over onderwijsniveaus volgens SOI 2016 en SOI 2021 publicatieindeling naar niveau	42
	Literatuur44	

Verklaring der tekens

.	= gegevens ontbreken
*	= voorlopig cijfer
x	= geheim
-	= nihil
-	= (indien voorkomend tussen twee getallen) tot en met
0 (00)	= het getal is minder dan de helft van de gekozen eenheid
niets (blank)	= een cijfer kan op logische gronden niet voorkomen
2025-2026	= 2025 tot en met 2026
2025-/2026	= het gemiddelde over de jaren 2025 tot en met 2026
2025/'26	= oogstjaar, boekjaar, schooljaar enz. beginnend in 2025 en eindigend in 2026
1997/'98-2025/'26	= boekjaar enz. 1997/'98 tot en met 2025/'26

In geval van afronding kan het voorkomen dat de totalen niet geheel overeenstemmen met de som der opgetelde getallen. Verbeterde cijfers in staten en tabellen zijn niet als zodanig gekenmerkt.

1. Inleiding

De Standaard Onderwijsindeling (SOI) is een classificatie van opleidingen naar niveau en richting. Deze publicatie is een beschrijving van de SOI 2021 editie 2025/26. De SOI 2021 is de gereviseerde opvolger van de SOI 2016, SOI 2006, 2003, 1998 en 1978.

Tijdens de laatste revisie zijn er voornamelijk wijzigingen in de toedeling van opleidingen aan de bestaande structuur van de classificatie doorgevoerd, ter verbetering van de kwaliteit en de toepassingsmogelijkheden.

De richtingindeling van de SOI 2021 is net als die van zijn voorganger de SOI 2016 gebaseerd op de internationale indeling naar richting, de International Standard Classification of Education: Fields of Education and Training 2013 (ISCED-F 2013) die verder is gedetailleerd in een extra (CBS-eigen) vierde aggregatieniveau, de rubrieken.

Tijdens de revisie van de SOI is de indeling van opleidingen naar richting verbeterd door het doorvoeren van diverse correcties en aanpassingen in de toedeling aan de categorieën van de ISCED-F 2013. Door een vergelijking te maken met indelingen waar in het onderwijsveld mee gewerkt wordt, zoals de kwalificatiestructuur van het MBO en de indeling naar CROHO-onderdelen in het hoger onderwijs, zijn inconsistenties in de toedeling aan de ISCED-F 2013 aan het licht gekomen en konden deze worden verbeterd. Hiermee is tevens de aansluiting met de indelingen waarmee in het onderwijsveld wordt gewerkt verbeterd en daarmee ook de herkenbaarheid.

Daarnaast zijn er wijzigingen doorgevoerd in de indeling naar niveau van de SOI. Met de invoering van de SOI2021 is de publicatieindeling naar niveau de standaardniveau indeling geworden, en komt daarmee in de plaats van de basisindeling naar niveau. Sinds de uitbreiding van de publicatieindeling naar niveau met een vierde meer gedetailleerd niveau in 18 categorieën was er niet langer de behoefte om ook de basisindeling naar niveau te kunnen gebruiken. Door gebruikers werd het naast elkaar bestaan van deze twee varianten gezien als verwarrend en onnodig.

Om die reden is besloten de basisindeling als een van de indelingen te beschouwen die van de code type opleidingcodes (CTO, zie hoofdstuk 4) kan worden afgeleid, terwijl de publicatieindeling naar niveau als de standaard niveauindeling van de SOI wordt gepresenteerd.

Een andere verbetering die is doorgevoerd tijdens de revisie van de SOI is de aansluiting tussen de publicatieindeling naar niveau van de SOI en de internationale indeling naar niveau, de International Standard Classification of Education 2011 (ISCED 2011). In de SOI 2021 sluiten niet alleen de drie categorieën van het hoogste aggregatieniveau van de onderwijsniveau-indeling nationaal en internationaal bij elkaar aan, maar zijn ook de onderliggende niveaus 0 tot en met 8, op niveau 4 na, een op een te relateren aan de categorieën van de publicatieindeling naar niveau van de SOI 2021. Om dit te bewerkstelligen is de toedeling van een aantal opleidingen aan de niveaucategorieën aangepast.

Deze publicatie is een verantwoording van de SOI 2021. In hoofdstuk 2 wordt ingegaan op de definities van de criteria van de richtingindeling van de ISCED-F 2013 en de toepassing hiervan op het Nederlandse onderwijs. Ook worden de verschillen met de SOI 2016 toegelicht. In hoofdstuk 3 wordt de publicatieindeling naar niveau toegelicht in relatie tot de basisindeling naar niveau en wordt ingegaan op de aanpassingen die zijn doorgevoerd om de aansluiting tussen de nationale en de internationale niveauindeling te verbeteren. In hoofdstuk 4 wordt de codestructuur toegelicht.

Bijlage 1 geeft een overzicht van de richtingindeling van de ISCED-F 2013 inclusief de extra detaillering. Bijlage 2 laat de typen onderwijs zien die binnen de SOI 2021 worden onderscheiden voorzien van codes van de niveauindelingen van de SOI. Bijlage 3 gaat in detail in op de wijzigingen in de structuur van de classificatie sinds de eerste editie van de SOI 1978. Bijlage 4 laat de kwantitatieve verschillen tussen de SOI 2016 en de SOI 2021 publicatieindeling naar niveau zien.

2. Richtingindeling SOI 2021

2.1 ISCED als uitgangspunt

De uitgangspunten die in de SOI 2021 worden gehanteerd om opleidingen naar richting in te delen komen overeen met die van de International Standard Classification of Education Fields of Training and Education 2013 (ISCED-F 2013) van de UNESCO. In deze paragraaf wordt ingegaan op de belangrijkste uitgangspunten van deze indeling. Daarna worden de principes toegelicht die zijn gehanteerd bij het aanbrengen van de SOI-specifieke detaillering binnen het laagste aggregatieniveau van de ISCED-F 2013.

ISCED-F 2013 is ontworpen als een 3-traps hiërarchische richtingindeling in broad, narrow en detailed fields. Van broad naar detailed fields neemt het detail toe. Er worden 11 broad fields, 32 narrow fields en 93 detailed fields onderscheiden. Voor de Nederlandse toepassing van deze classificatie worden daarvoor de termen hoofdgroepen, subgroepen en detailgroepen gehanteerd. De nationale variant van de ISCED-F 2013 die is ontwikkeld in het kader van de revisie van de SOI 2006 voorziet in een extra aggregatieniveau: de rubrieken.

Richting in de ISCED-F 2013 is onafhankelijk van niveau¹, wordt dus niet binnen een niveau gedefinieerd en is op alle vormen van onderwijs en onderwijsniveaus toepasbaar.

De richting van het onderwijs heeft betrekking op de inhoud/studierichting van het onderwijs, niet op de denominatie van de onderwijsinstelling of op de soort onderwijsinstelling of onderwijsmethode.

Bij het inrichten van de structuur van de ISCED-F 2013 is gekeken naar de mate waarin de richting van het onderwijs overeenkomt. In volgorde van prioriteit zijn hierbij de volgende criteria toegepast: de inhoud van de theoretische kennis, het doel van de kennis die overgedragen wordt, de onderwerpen die worden onderwezen, de leermethode en de manier waarop de kennis en vaardigheden worden verkregen en de instrumenten die de student leert te gebruiken.

Opleidingen worden aan de verschillende richtingen toegeedeeld op grond van het belangrijkste vakinhoudelijke onderwerp (subject matter content in termen van de ISCED-F 2013). Om praktische redenen wordt er dan uitgegaan van het onderwerp waaraan door de deelnemer de meeste tijd moet worden besteed. Dit is dus de formele studieduur en die kan afwijken van de tijd die er door de individuele student aan wordt besteed.

De ISCED-F 2013 onderscheidt ook interdisciplinaire richtingen voor opleidingen. Deze mogen echter alleen gebruikt worden wanneer niet een van de verschillende richtingen domineert, dus niet voor alle opleidingen waar sprake is van gerichtheid op verschillende onderwerpen. In de toepassing van de ISCED-F 2013 op het Nederlandse onderwijssysteem is dit uitgangspunt niet

goed consequent toe te passen, omdat bij interdisciplinaire opleidingen de precieze verhouding varieert per onderwijsinstelling. Daarnaast is bij interdisciplinaire opleidingen de samenstelling van het studiepakket veelal ook sterk afhankelijk van individuele keuzes die een student tijdens de studie maakt. Er zijn daarom geen opleidingen aan deze interdisciplinaire richtingen toegeedeeld.

In de SOI 2021 zijn net als in de SOI 2016 de detailed fields van de ISCED-F 2013 nader uitgesplitst in rubrieken. In de SOI 2021 zijn extra rubrieken aangemaakt wanneer de samenstelling van rubriek van de SOI 2016 zodanig was gewijzigd dat de omschrijving niet meer de lading dekt. Deze nieuwe rubrieken zijn specifiek voor de SOI 2021, en sommige rubrieken van de SOI 2016 worden in de SOI 2021 niet meer gebruikt.

Tabel 1. Aantallen categorieën (inclusief onbekend, en vangnetcodes, zie par 2.2.4 en 2.2.6) per aggregatieniveau van de ISCED-F 2013 met de nationale uitsplitsing van de SOI 2021 in rubrieken.

ISCED-F 2013 (versie SOI 2021)	Aantal categorieën
Hoofdgroepen	12
Subgroepen	41
Detailgroepen	129
Rubrieken	350

In bijlage 1 wordt de structuur van de richtingindeling getoond, waarbij in veel gevallen voorbeelden worden gegeven van opleidingen die in een bepaalde rubriek zijn ingedeeld.

2.2 Toepassing ISCED-F 2013 en verschillen met de SOI 2016

Hieronder zal voor een aantal specifieke richtingen worden ingegaan op de overwegingen bij het maken van de uitsplitsing van detailgroepen in rubrieken.

2.2.1 Algemeen onderwijs

Basisonderwijs en algemeen voortgezet onderwijs waarbinnen geen sprake is van specialisatie in een bepaalde richting worden ingedeeld in de hoofdgroep 'algemeen onderwijs'. Dit type onderwijs omvat een brede range aan onderwerpen op gebied van lezen, schrijven, rekenen, geschiedenis, aardrijkskunde, natuurlijke historie, maatschappijleer, kunst en muziek, maar ook op het gebied van persoonlijke en sociale vaardigheden en competenties. Ondanks dat binnen het voortgezet onderwijs er meer nadruk komt te liggen op bepaalde vakgebieden (bijvoorbeeld havo met een economie en maatschappij profiel) worden deze opleidingen ingedeeld in de hoofdgroep 'algemeen onderwijs'.

¹ Niveau volgens SOI2021 of de ISCED2011

2.2.2 Opleidingen in de richting onderwijs

Opleidingen in de richting Onderwijs worden in de ISCED-F 2013 in een afzonderlijke hoofdgroep ondergebracht. Dit is een uitzondering op de regel dat onderwijs in een bepaalde richting wordt ondergebracht op grond van het voornaamste onderwerp. Voor analyse van onderwijssystemen is het echter van belang om onderwijs gericht op het geven van onderwijs apart te kunnen onderscheiden.

Binnen detailgroep 0113 'Lerarenopleidingen basisonderwijs, speciaal onderwijs en basiseducatie' is een uitsplitsing van leraren basisonderwijs en leraren speciaal basisonderwijs gemaakt. Binnen detailgroep 0114 'Lerarenopleiding algemene en beroepsgerichte vakken' is een uitsplitsing gemaakt naar 31 rubrieken waarmee de vakrichtingen kunnen worden onderscheiden.

2.2.3 Talen

Voor talen kent de ISCED-F 2013 twee detailgroepen, 0231 'vreemde talen' en 0232 'moedertaal-, literatuur en taalwetenschap'. De achterliggende gedachte van het onderscheid in de ISCED-F 2013 is dat er een duidelijk verschil is qua inhoud, doel en onderwijsmethode in talenstudies die bedoeld zijn voor moedertaalsprekers en die bedoeld zijn voor personen die een bepaalde taal willen leren te beheersen. Er zal bij vreemde talenstudies meer nadruk liggen op grammatica en woordenschat versus literatuur en linguïstiek.

Tolk-vertalers worden ingedeeld bij de betreffende vreemde taal, tenzij de taal niet is gespecificeerd. In dat geval worden ze in een afzonderlijke groep, 023109 'tolk/vertaler', ingedeeld.

2.2.4 Brede opleidingen

Opleidingen in een bepaalde richting waarvan de inhoud te algemeen is of er te weinig informatie bekend is om een van de onderliggende richtingen onder te brengen worden apart onderscheiden. Er worden hiervoor codes gebruikt van de richting van het hogere aggregatieniveau waartoe ze behoren aangevuld met nullen, zogenaamde vangnetcodes.

2.2.5 Richting overig

In die gevallen waarin de classificatie niet voorziet in de toedeling van een opleiding kan de classificatie met een detailed field worden uitgebreid. In die gevallen wordt er een detailed field eindigend op '9' voor gereserveerd.

2.2.6 Richting onderwijs onbekend

In een aantal gevallen is aan opleidingen de richting onbekend toegekend. Het betreft dan opleidingen met een algemene benaming, waarbinnen zeer uiteenlopende afstudeerrichtingen mogelijk zijn, en geen van de hoofdgroepen van toepassing is, bijv. de hbo-bachelor 'beta-gamma' of de mbo1-opleiding 'arbeidsmarkt-gekwalificeerd assistent'.

2.2.7 Verschillen met de SOI 2016

Tijdens de revisie van de SOI is de indeling van opleidingen naar richting verbeterd door het doorvoeren van diverse correcties en aanpassingen in de toedeling aan de rubrieken. Door een vergelijking te maken met indelingen waar in het onderwijsveld mee gewerkt wordt, de kwalificatiestructuur van het MBO en in de indeling naar CROHO-onderdelen² in het hoger onderwijs, zijn inconsistenties aan het licht gekomen in de toedeling aan de ISCED-F 2013 en zijn deze verbeterd. Hiermee is de aansluiting met de indelingen waarmee in het onderwijsveld wordt gewerkt verbeterd en daarmee ook de herkenbaarheid.

In de SOI 2021 zijn bijna 9000 opleidingen opgenomen die voorkomen in de door de overheid erkende registers. Bij 743 daarvan is in de SOI 2021 een correctie doorgevoerd van de rubriekscodes. In ongeveer een kwart van deze gevallen betreffen de correcties ook de detailgroepen van de ISCED-F 2013, het derde aggregatieniveau van de indeling. Welke individuele opleidingen dit betreffen kan worden nagekeken op de website van het CBS, waar onder methoden/classificaties bij de informatie over de SOI 2021 de complete lijst opleidingen in een excel-bestand is opgenomen voorzien van de rubriekscodes van de SOI 2021 en die van de SOI 2016.

In bijlage 1 'Indeling naar richting onderwijs' wordt toegelicht welke rubrieken die in de SOI2016 werden onderscheiden in de SOI 2021 zijn komen te vervallen, of zijn overgegaan in een of meer nieuwe rubrieken. Ook wordt toegelicht bij welke rubrieken bepaalde groepen vergelijkbare opleidingen zijn verplaatst naar een andere rubriek.

Hieronder wordt per hoofdgroep van de ISCED-F 2013 ingegaan op de wijzigingen.

Hoofdgroep 0 algemeen

Geen wijzigingen

Hoofdgroep 1 onderwijs

Na raadplegen van overzichten van de Onderwijsinspectie waarin van opleidingen in de sector onderwijs is aangegeven of een onderwijsbevoegdheid wordt verkregen, is waar nodig de ISCED-F 2013 codering daarmee in overeenstemming gebracht.

Hoofdgroep 2 vormgeving, kunst, talen en geschiedenis

De voornaamste wijziging betreft hier de indeling van opleidingen op gebied van industriële vormgeving. In de ISCED-F 2013 staat in de handleiding bij detailed field '0212 Fashion, interior and industrial design' over de opleidingen op gebied van industriële vormgeving het volgende vermeld:

Study of Industrial design is excluded from this detailed field if emphasis is given to technical subjects and not to artistic design, and included in the appropriate detailed field under 071 'Engineering and engineering trades'.

Opleidingen op gebied van industrieel ontwerp worden

² Zie website [Onderwijsinspectie](#)

door het onderwijsveld en in de indeling naar CROHO-onderdelen eerder beschouwd als technisch dan als artistiek. In de SOI 2021 is er daarom een onderscheid aangebracht tussen technische en artistieke industriële vormgeving (rubrieken 021205 en 071901) en is het merendeel van de opleidingen op gebied van industrieel ontwerp ingedeeld in hoofdgroep 7 techniek, industrie en bouwkunde.

Hoofdgroep 3 journalistiek, gedrag en maatschappij

De correcties binnen hoofdgroep 3 betreffen voornamelijk opleidingen op HBO of WO-niveau met een dubbele gerichtheid (bijvoorbeeld milieu- en maatschappijwetenschappen) die op grond van de toedeling aan de CROHO-onderdelen in bepaalde gevallen aan een andere ISCED-F 2013 code zijn toegewezen.

Hoofdgroep 4 recht, administratie, handel en zakelijke dienstverlening

Binnen hoofdgroep 4 zijn met name in het MBO diverse correcties doorgevoerd van opleidingen die vanuit detailhandel (0416) of management (0413) naar meer vakinhoudelijke richtingen zijn overgebracht in navolging van de wijze waarop ze binnen de MBO-kwalificatiestructuur worden ingedeeld.

Hoofdgroep 5 wiskunde, natuurwetenschappen

De toedeling van opleidingen op gebied van neurowetenschappen is herzien, en bij opleidingen op gebied van psychologie in hoofdgroep 3 ondergebracht. In de SOI 2016 waren neurowetenschappen deels binnen psychologie, maar ook in hoofdgroep 5 en hoofdgroep 9 ondergebracht.

Hoofdgroep 6 informatica

Geen verschuivingen naar andere hoofdgroepen, wel zijn

er binnen deze hoofdgroep diverse correcties doorgevoerd, zie bijlage 1.

Hoofdgroep 7 techniek, industrie en bouwkunde

Binnen het hoger onderwijs zijn correcties doorgevoerd voor de opleidingen op gebied van biotechnologie. In de SOI 2021 is deze richting in hoofdgroep 5 bij 0512 biochemie ondergebracht, in plaats van bij de scheikundige procestechniek in hoofdgroep 7. In de SOI 2016 was de toedeling niet in overeenstemming met de handleiding van de ISCED-F 2013.

Verder zijn binnen het hoger onderwijs diverse opleidingen op gebied van technische informatie naar hoofdgroep 6 overgeheveld, wanneer de nadruk van de opleidingen in veel gevallen meer op software dan op hardware ligt.

Binnen het MBO zijn opleidingen tot schoenmaker waar de nadruk ligt op gezondheidstechnische aanpassingen naar hoofdgroep 9 verplaatst.

Hoofdgroep 8 landbouw, diergeneeskunde en –verzorging

Binnen het MBO zijn bepaalde landbouwtechnische opleidingen naar hoofdgroep 7 overgeheveld, en opleidingen op gebied van het houden van paarden van veeteelt naar de paardensport in hoofdgroep 10 ondergebracht.

Hoofdgroep 9 gezondheidszorg en welzijn

Geen verschuivingen naar andere hoofdgroepen.

Hoofdgroep 10 dienstverlening

Wijzigingen binnen hoofdgroep 10 betreffen voornamelijk opleidingen in het MBO op gebied van watersportindustrie die zijn overgeheveld naar hoofdgroep 7 op grond van de nadruk die ligt op de maritieme techniek.

Tabel 2. Aantallen onderscheiden in de door de overheid erkende registers opgenomen opleidingen (schooljaar 2020/'21) per ISCED-F2013 hoofdgroep versie SOI 2016 naar ISCED-F2013 hoofdgroep versie SOI 2021.

ISCED-F 2013 Hoofdgroepen	Indeling volgens SOI versie 2021											99	Totaal	
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10			
Versie SOI2016														
0 algemeen	295													295
1 onderwijs		667	1											668
2 vormgeving, kunst, talen en geschiedenis		2	946	2	8		1	31						990
3 journalistiek, gedrag en maatschappij			6	374	4	4	2							390
4 recht, administratie, handel en zakelijke dienstverlening		3	19	12	1211		1	30	6	4	10			1296
5 wiskunde, natuurwetenschappen				7	4	298		3	6	2	2			322
6 informatica			1		1	4	231							237
7 techniek, industrie en bouwkunde			5	1		18	17	2521	2	17	6			2587
8 landbouw, diergeneeskunde en -verzorging					1	2		10	456		28	2		499
9 gezondheidszorg en welzijn		2		3	3					578	1			587
10 dienstverlening					1			20	1	1	1031			1054
99 onbekend of niet gespecificeerd												28		28
Totaal	295	674	978	399	1233	326	252	2615	471	602	1078	30		8953

3. Niveauindeling SOI 2021

3.1 Uitgangspunten

De uitgangspunten die in de SOI 2021 worden gehanteerd om het onderwijs in te delen naar niveau sluiten aan bij de internationale indeling naar niveau ISCED 2011. Het niveau van een opleiding wordt bepaald op basis van de vereiste minimale onderwijsloopbaan en is daarmee een maat voor de hoeveelheid onderwijs van een opleiding, in samenhang met de nominale duur van de benodigde voorafgaande opleiding.

In de nationale toepassing van deze uitgangspunten wordt binnen sommige niveaus nog een aantal aanvullende criteria gehanteerd:

- de duur van de opleiding
- opleidingen die in beginsel voor hetzelfde beroep opleiden, worden ingedeeld in hetzelfde SOI-niveau, ook als de duur of de benodigde vooropleiding verschilt
- verschillen in niveau die blijken uit verschillen in niveau van het aansluitende vervolgonderwijs
- bij de onderverdeling van het niveau wordt aangesloten bij wettelijk vastgelegde kwalificatieniveaus in het vmbo, mbo en hoger onderwijs.
- inhoud van het onderwijs in de zin van beroepsgericht of algemeen onderwijs

Als maat voor de hoeveelheid onderwijs van een opleiding is gekozen voor de tijd die op basis van voltijdonderwijs aan het volgen van een opleiding (zou) moet(en) worden besteed, in samenhang met de daarbij behorende voorafgaande opleiding. Het onderwijs is georganiseerd in een volgtijdelijke structuur, d.w.z. dat bepaalde opleidingen pas kunnen worden gevolgd nadat andere opleidingen met succes zijn voltooid. Ook internationaal zijn in deze ladderstructuur van het onderwijs perioden van min of meer vaste duur te onderscheiden.

Het opleidingsniveau volgens de SOI is dus geen maat voor verschillen in onderwijskundige gelijkwaardigheid of uitwisselbaarheid van opleidingen omdat dit te zeer afhangt van individuele waardeoordelen, cultuur en conjunctuur om te kunnen worden gebruikt in een standaardindeling.

3.2 Basis- versus publicatieindeling naar niveau

De niveauindeling die in de SOI wordt gebruikt heeft sinds de eerste versie die in 1978 werd gepubliceerd diverse veranderingen doorgemaakt, zie bijlage 3 voor een overzicht van de diverse structuurwijzigingen. In de jaren negentig ontstond er de behoefte aan een afgeleide variant van deze niveauindeling, de zogenaamde publicatieindeling

naar niveau.

De publicatieindeling naar niveau is een indeling waarbinnen het onderwijs wordt geordend naar niveau én naar inhoud van het onderwijs in de zin van beroepsgericht of algemeen onderwijs. In sommige groepen zijn om dit onderscheid te kunnen maken verschillende subniveaus van de SOI samengevoegd.

Nadat in de SOI 2016 de publicatieindeling naar niveau verder werd uitgebreid met nog een 4e aggregatieniveau in 18 categorieën ontstond de vraag of de basis niveauindeling van de SOI nog voldoende meerwaarde heeft boven de publicatieindeling naar niveau om de beide indelingen naast elkaar te blijven opnemen in de diverse databronnen van het CBS. Na raadplegen van interne en externe gebruikers hierover werd binnen het kader van de revisie van de SOI 2016 besloten om de publicatieindeling naar niveau als standaard te gebruiken. De basisindeling naar niveau van de SOI 2016 wordt vanaf de invoering van de SOI 2021 als een variant beschouwd die nog wel voor specifieke doeleinden afgeleid kan worden van de 1^e twee digits van de CTO-codes (zie par. 4.3.2), maar niet meer als een standaard niveauindeling van de SOI 2021 wordt gepresenteerd.

In bijlage 2 is de relatie tussen CTO-codes, de publicatieindeling naar niveau, de basisindeling naar niveau van de SOI 2016 en de niveaus van de ISCED 2011 weergegeven.

In de SOI 2016 basisindeling naar niveau³ worden de volgende categorieën onderscheiden.

- 1 Onderwijs aan kleuters
10 Onderwijs aan kleuters
- 2 Primair onderwijs
20 Primair onderwijs
- 3 Secundair onderwijs, eerste fase
31 Secundair onderwijs, eerste fase, laag
32 Secundair onderwijs, eerste fase, midden
33 Secundair onderwijs, eerste fase, hoog
- 4 Secundair onderwijs, tweede fase
41 Secundair onderwijs, tweede fase, laag
42 Secundair onderwijs, tweede fase, midden
43 Secundair onderwijs, tweede fase, hoog
- 5 Hoger onderwijs, eerste fase
51 Hoger onderwijs, eerste fase, laag
52 Hoger onderwijs, eerste fase, midden
53 Hoger onderwijs, eerste fase, hoog
- 6 Hoger onderwijs, tweede fase
60 Hoger onderwijs, tweede fase
- 7 Hoger onderwijs, derde fase
70 Hoger onderwijs, derde fase

³ Zie website CBS onder methoden/classificaties voor een uitleg van de uitgangspunten van de basisindeling naar niveau van de SOI 2016.

3.3 Publicatieindeling naar niveau van de SOI

De publicatieindeling naar niveau van de SOI 2021 is een hiërarchische indeling in 4 aggregatieniveaus. Op het hoogste aggregatieniveau worden 3 categorieën onderscheiden: onderwijsniveau 1 dat het basisonderwijs, het vmbo, de eerste 3 leerjaren van havo/vwo, de entreopleiding (mbo1) en het praktijkonderwijs omvat; onderwijsniveau 2 dat de bovenbouw van havo/vwo, de basisberoepsopleiding (mbo2), de vakopleiding (mbo3) en de middenkader- en specialistenopleidingen (mbo4) omvat en onderwijsniveau 3 dat de hbo- en wo-opleidingen inclusief die leidend tot de doctorsgraad omvat. In de onderliggende meer gedetailleerde aggregatieniveaus zijn deze 3 niveaucategorieën verder uitgesplitst in 5, 8 en 18 categorieën.

Vanaf de SOI 2021 editie 2025/'26 zijn alle categorieën omschreven met de benamingen van de belangrijkste typen van het actuele onderwijs. De benamingen dekken hierdoor niet altijd geheel de lading maar zijn hierdoor wel herkenbaarder. In voorgaande edities van de SOI 2021 (en ook alle eerdere versies) werden de categorieën van het hoogste aggregatieniveau alleen omschreven met de termen laag, middelbaar en hoog. In 2024 heeft het CBS echter besloten om in statistische output over onderwijs deze omschrijvingen niet langer te gebruiken en in plaats daarvan gebruik te gaan maken van alternatieve omschrijving. Deze alternatieve omschrijvingen dekken de lading beter, zijn beter herkenbaar en worden ook als minder stigmatiserend ervaren dan de omschrijvingen laag, middelbaar en hoog.

De alternatieve omschrijving voor laag is: basisonderwijs, vmbo, mbo1; voor middelbaar is dit: havo, vwo, mbo2-4 en voor hoog is dit: hbo, wo. Deze omschrijvingen worden bij voorkeur gebruikt voor publicatiedoeleinden.

Met ingang van de SOI 2021 editie 2025/'26 zijn deze omschrijvingen in gebruik genomen als voorkeursalternatief naast de tot dan toe gebruikelijke termen laag, middelbaar en hoog. Tijdens de volgende revisie van de SOI (zie paragraaf 4.5) zal dit definitief doorgevoerd worden en zijn in de volgende versies van de SOI alleen nog de meer feitelijke omschrijvingen beschikbaar.

De publicatieindeling naar niveau van de SOI 2021 ziet er als volgt uit:

1 Basisonderwijs, vmbo, mbo1 / Laag

11 Basisonderwijs

- 111 Basisonderwijs
  - 1111 Basisonderwijs gr1-2
  - 1112 Basisonderwijs gr3-8

12 Vmbo, havo-,vwo-onderbouw, mbo1

- 121 Vmbo-b/k, mbo1
  - 1211 Praktijkonderwijs
  - 1212 Vmbo-b/k
  - 1213 Mbo1
- 122 Vmbo-g/t, havo-,vwo-onderbouw
  - 1221 Vmbo-g/t
  - 1222 Havo-, vwo-onderbouw

2 Havo, vwo, mbo2-4 / Middelbaar

21 Havo, vwo, mbo

- 211 Mbo2 en mbo3
  - 2111 Mbo2
  - 2112 Mbo3
- 212 Mbo4
  - 2121 Mbo4
- 213 Havo, vwo
  - 2131 Havo-bovenbouw
  - 2132 Vwo-bovenbouw

3 Hbo, wo / Hoog

31 Hbo-, wo-bachelor

- 311 Hbo-, wo-bachelor
  - 3111 Hbo-associate degree
  - 3112 Hbo-bachelor
  - 3113 Wo-bachelor

32 Hbo-, wo-master, doctor

- 321 Hbo-, wo-master, doctor
  - 3211 Hbo-master
  - 3212 Wo-master
  - 3213 Doctor

Hieronder wordt een toelichting gegeven op de onderwijssoorten die worden onderscheiden onderverdeeld naar de categorieën van het laagste aggregatieniveau van de publicatieindeling naar niveau.

3.3.1 Onderwijsniveau 1 Basisonderwijs, vmbo, mbo1

Dit onderwijsniveau omvat het basisonderwijs en de eerste fase van het secundair onderwijs.

In het basisonderwijs ontvangen leerlingen op een systematische wijze onderwijs in basisvaardigheden op gebied van lezen, schrijven, rekenen, geschiedenis, aardrijkskunde, natuurlijke historie, maatschappijleer, kunst en muziek, maar ook op het gebied van persoonlijke en sociale vaardigheden en competenties.

1111 Basisonderwijs gr1-2

- basisonderwijs groep 1 en 2
- het vroegere speciaal onderwijs voor in hun ontwikkeling bedreigde kleuters (IOBK)
- speciaal basisonderwijs groep 1 en 2

1112 Basisonderwijs gr3-8

- basisonderwijs groep 3 en hoger
- speciaal onderwijs
- speciaal basisonderwijs groep 3 en hoger
- cursussen basiseducatie

In de eerste fase van het secundair onderwijs is er sprake van overgang naar meer onderwerp-georiënteerd onderwijs. Het omvat algemeen vormend en beroepsvoorbereidend onderwijs en voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs dat in directe aansluiting op het basisonderwijs gevolgd kan worden en daarnaast kort beroepsonderwijs zonder wettelijke toelatingseisen waarvan het eindniveau niet hoger is dan mavo/theoretische leerweg vmbo.

1211 Praktijkonderwijs

- speciaal beroepsgericht onderwijs dat geen toegang

- geeft tot onderwijs op middelbaar niveau
- praktijkonderwijs
- uitstroomprofielen arbeidsmarktgericht en dagbesteding van het voortgezet speciaal onderwijs

1212 Vmbo-b/k

- vmbo basisberoepsgerichte leerweg
- vmbo kaderberoepsgerichte leerweg
- entree-opleidingen binnen het vmbo: De entree-opleidingen binnen het vmbo zijn in 2014 gestart om vmbo-leerlingen in staat stellen vanaf het 3e leerjaar vmbo in plaats van de basisberoepsgerichte leerweg een mbo-1 opleiding te volgen. De leerling sluit de opleiding af met een mbo-1 diploma.
- het vmbo-deel van de vakmanschapsroute van vmbo basis- of kaderberoepsgerichte leerweg leidend tot een mbo-2 of mbo-3 diploma: Vanaf 2014 zijn experimenten gestart met doorlopende leerlijnen met het doel schooluitval te bestrijden en de doorstroom naar mbo te verbeteren. De leerlijnen starten vanaf leerjaar 3 vmbo en de leerlingen doen tijdens de leerroute ook vmbo-examendeelcertificaten voor vmbo
- gemeenschappelijke leerjaren vmbo, avo (indien hoogst gevolgde of actuele niveau)
- vbo (voorbereidend beroepsonderwijs) en lager beroepsonderwijs
- educatie 2e en 3e competentieniveau (vergelijkbaar met vmbo-tl, indien hoogst gevolgde of actuele niveau)
- cursussen van korte duur niet beroepsgericht en niet voorbereidend op beroepsonderwijs, zoals talen voor beginners of cursussen in de vrijetijdssfeer. Deel van de cursussen zonder vooropleidingseisen en korte beroepsgerichte cursussen, zoals een introductiecursus thuiszorg, of een cursus steigerbouwen (indien hoogst gevolgde of actuele niveau)

1213 Mbo1

- entree-opleidingen (vervanger van assistentenopleiding mbo-1)
- de vroegere assistentenopleidingen (mbo-1) in het kader van de WEB (Wet Educatie Beroepsonderwijs) en soortgelijke brancheopleidingen
- sommige van de vroegere primaire opleidingen in het kader van het leerlingwezen
- korte beroepsopleidingen aansluitend op ca. 2 jaar mavo of vbo

1221 Vmbo-g/t

- vmbo theoretische of gemengde leerweg
- voortgezet speciaal onderwijs, zonder nadere differentiatie. Met ingang van schooljaar 2021/ '22 wordt er binnen uitstroomprofiel vervolgonderwijs een onderscheid gemaakt tussen de verschillende onderwijssoorten binnen het VO, bijvoorbeeld CTO 33285 vso, uitstroomprofiel vervolgonderwijs: vmbo theoretische leerweg. Zie voor de andere uitstroomprofielen van het VSO bijlage 2a.
- het vroegere mavo
- het vmbo-deel van de beroeps- of technologieroute van de gemengde of theoretische leerweg vmbo leidend tot een mbo-4 diploma: Vanaf 2014 zijn experimenten gestart met doorlopende leerlijnen met het doel schooluitval te bestrijden en de doorstroom naar mbo te verbeteren. Ook kan tijdswinst worden behaald. De

leerlijnen starten vanaf leerjaar 3 vmbo en de leerlingen doen tijdens de leerroute ook vmbo-examen. Er moet een samenwerkingsovereenkomst zijn tussen de vmbo-school en een mbo-instelling.

1222 Havo-, vwo-onderbouw

- havo/ vwo leerjaren 1-3
- opleidingen voor certificaten havo en vwo

3.3.2 Onderwijsniveau 2 Havo, vwo, mbo2-4

Opleidingen die in dit niveau zijn ondergebracht vormen de tweede of laatste fase binnen het secundair onderwijs en bereiden de leerlingen voor op doorstroming naar de arbeidsmarkt, naar vervolgonderwijs op hoger niveau of naar beide. Er is sprake van eisen aan de toelating, er is onderwijs afgerond op het niveau van lager onderwijs, of iemand heeft voldoende werkervaring of ander voorafgaand onderwijs gevolgd om opleidingen op dit niveau te kunnen volgen.

2111 Mbo2

De WEB-basisberoepsopleidingen (mbo-2) en andere beroepsopleidingen die daarmee vergelijkbaar zijn:

- de vroegere leerlingwezenopleidingen met een cumulatieve studieduur van maximaal 24 maanden aansluitend op lager onderwijs
- het vroegere kmbo (kort middelbaar beroepsonderwijs voorgangers van basisberoepsopleidingen die vroeger gegeven werden aan lbo-scholen, die aansloten op het lbo
- cursussen en bedrijfsopleidingen aansluitend op lager onderwijs met een duur korter dan een jaar
- de vakmanschapsroute van vmbo basis- of kaderberoepsgerichte leerweg leidend tot een mbo-2 diploma: het mbo-deel van deze route behoort tot 2111 'Mbo2', het vmbo-deel onder 1212 'vmbo-b/k' (zie ook de toelichting bij 1212)

2112 Mbo3

Beroepsopleidingen waarvoor een diploma niveau 2 (of 4.1) is vereist of gewenst:

- beroepsonderwijs met een cumulatieve voltijds studieduur van 13 maanden tot 3 jaar
- de WEB-vakopleidingen (mbo-3)
- de vroegere leerlingwezenopleidingen met een cumulatieve studieduur van 25 maanden tot 6 jaar
- educatie 4e competentieniveau
- de vakmanschapsroute van vmbo basis- of kaderberoepsgerichte leerweg leidend tot een mbo-3 diploma: Het mbo-deel van deze route behoort tot 2112 'Mbo3', het vmbo-deel onder 1212 'Vmbo-b/k' (zie ook de toelichting bij 1212).

2121 Mbo4

Beroepsopleidingen waarvoor een diploma niveau 3 (of 4.2) is vereist of gewenst:

- beroepsonderwijs met een cumulatieve voltijdsstudieduur van ten minste 3 jaar
- de WEB-middenkader- en specialistenopleidingen (mbo-4)
- de vroegere 3- of 4-jarige mbo-opleidingen

- de vroegere leerlingwezenopleiding met een cumulatieve duur van ten minste 6 jaar
- de beroeps- of technologieroute van gemengde of theoretische leerweg vmbo leidend tot een mbo-4 diploma: het mbo-deel van deze route behoort tot 2121 'Mbo4' (zie ook de toelichting onder 1221).

2131 Havo-bovenbouw

- algemeen vormend onderwijs: havo (leerjaar 4-5) en vhbvo (voorbereidend hoger beroepsonderwijs)
- hbo-propedeuse (indien hoogst behaald examen)

2132 Vwo-bovenbouw

- algemeen vormend onderwijs: vwo, atheneum en gymnasium (leerjaar 4-6)
- propedeuse wo (indien hoogst behaald examen).
- ou-modules en andere voorbereidende cursussen op hoger onderwijs

3.3.3 Onderwijsniveau 3 Hbo, wo

Dit onderwijsniveau bouwt verder op het voortgezet onderwijs en voorziet deelnemers van wetenschappelijke of beroepsgerichte kennis, vaardigheden en competenties. Ze hebben een theoretische basis, maar kunnen ook praktijkgerichte componenten bevatten, bijvoorbeeld d.m.v. een stage waarin ervaring met de beroepspraktijk kan worden opgedaan. Actueel onderzoek en de beste praktijkgerichte beroepservaring wordt gebruikt om de studenten zo goed mogelijk voor te bereiden op de wetenschappelijke of andere functies. Ze worden meestal aangeboden door universiteiten of vergelijkbare instellingen voor hoger onderwijs.

3111 Kort-hbo

De inhoud is meer complex dan van opleidingen op middelbaar niveau, maar minder dan van opleidingen op bachelor-niveau. Ze zijn meestal korter en minder theoretisch van aard.

- hbo-associate degree
- kort-hbo 2-3 jr;
- overige (particuliere) beroepsopleidingen / cursussen na havo/mbo4 2-4 jr

3112 Hbo-bachelor

- hbo bachelor
- 4-jarig hbo en daarmee vergelijkbare beroepsopleidingen
- post-hbo opleidingen met een duur korter dan een jaar
- 2e en 3e graadsakten/docentenopleidingen

3113 Wo-bachelor

- kandidaats en bachelors van het wetenschappelijk onderwijs

3211 Hbo-master

- masteropleidingen in het hoger beroepsonderwijs
- post-hbo opleidingen met een duur van 1 jaar of langer
- particuliere of bedrijfsopleidingen na hbo met een duur van 1 jaar of langer

3212 Wo-master

- masteropleidingen in het wetenschappelijk onderwijs
- cursussen pao (postacademisch onderwijs)
- postdoctorale lerarenopleidingen
- officiersopleidingen aansluitend kim/kma
- postdoctorale beroepsopleidingen (w.o. voor medici, apotheker, accountancy)
- de 3-jarige masteropleidingen voor arts, tandarts en apotheker die de overeenkomstige postdoctorale beroepsopleidingen vervangen.

3213 Doctor

Deze programma's leiden op tot een onderzoekskwalificatie (de doctorstitel) die wordt afgesloten met een dissertatie die publicatiewaardig is en het product van origineel onderzoek is en een significante bijdrage levert aan de kennis in het onderzoeksterrein.

- 'onderwijs' dat leidt tot promotie
- opleidingen aan postdoctorale onderzoekscholen als aio (assistent in opleiding) of oio (onderzoeker in opleiding)
- post-hbo, voor zover niet niveauverhogend ten opzichte van hbo

3.4 Aansluiting niveauindeling ISCED en SOI voor en na revisie

In paragraaf 3.1 is uitgelegd dat de uitgangspunten van de ISCED en de SOI in grote lijnen overeenkomen, maar dat ze in de toepassing van de criteria van de onderling verschillen⁴. Tijdens de revisie van de SOI 2016 is er naar gestreefd een 1-op-1 schakeling te verkrijgen tussen de 9 niveaus van de ISCED 2011 en de 18 categorieën van de publicatieindeling naar niveau van de SOI 2021. In de SOI 2016 sluiten de nationale en de internationale niveauindelingen alleen aan voor zover het betrekking heeft op het onderscheid laag, middelbaar en hoog. In deze paragraaf wordt toegelicht hoe de beide indelingen zich tot elkaar verhouden voor en na doorvoeren van de aanpassingen waarmee aansluiting in de SOI 2021 verder is verbeterd.

Aan het einde van deze paragraaf staat in tabellen 3a en 3b de verdeling van de Nederlandse bevolking over levels van de ISCED 2011 naar hoogst behaalde onderwijsniveau in 18 categorieën volgens de SOI 2016 en na revisie volgens de SOI 2021 weergegeven. Hieruit blijkt dat alle ISCED levels na revisie 1-op-1 aan de publicatieindeling naar niveau zijn te relateren, met uitzondering van het onderscheid tussen ISCED levels 3 en 4.

In bijlage 4 is weergegeven hoe als gevolg van deze aanpassingen de verdeling van het hoogst behaalde onderwijsniveau van de Nederlandse bevolking volgens de publicatieindeling naar niveau in 3, 5, 8 en 18 categorieën van de SOI 2016 verschilt van die van de SOI 2021.

Welke inhoudelijke aanpassingen doorgevoerd zijn om dit

⁴ Zie [Inpassing Nederlandse Onderwijs in de ISCED 2011](#) op de website van het CBS onder methoden/classificaties.

te bewerkstellingen wordt hieronder per categorie van de SOI-niveauideling in 18 categorieën toegelicht. In bijlage 2 is in aanvulling hierop per code type opleiding aangegeven in welke categorieën van de nationale en internationale classificatie ze vallen.

1111 Basisonderwijs gr1-2

Deze categorie valt zowel in de SOI 2016 als in de SOI 2021 in zijn geheel in ISCED niveau 0 Early childhood education.

1112 Basisonderwijs gr3-8

Deze categorie valt zowel in de SOI 2016 als in de SOI 2021 in zijn geheel in ISCED niveau 1 Primary education.

1211 Praktijkonderwijs

Deze categorie valt zowel in de SOI 2016 als in de SOI 2021 in zijn geheel in ISCED niveau 1 Primary education.

1212 Vmbo-b/k

Deze categorie valt in de SOI 2016 deels in ISCED niveau 1 Primary education en deels in ISCED niveau 2 Lower secondary education.

Het verschil ontstaat doordat in de ISCED de opleidingen met een duur van minder dan 2 jaar en die na afronding daarvan geen toegang geven tot een hoger niveau voor de meting van het hoogst behaalde niveau gerekend worden tot ISCED niveau 1. In de SOI 2016 wordt er geen verschil gemaakt tussen de meting van hoogst behaald en hoogst gevolgd niveau.

Het gaat om deelcertificaten voor vmbo; educatie 2e en 3e competentieniveau; cursussen van korte duur niet beroepsgericht en niet voorbereidend op beroepsonderwijs, zoals talen voor beginners of cursussen in de vrijetijdssfeer.

Om aansluiting te verkrijgen worden in de SOI 2021 voor deze opleidingstypen de uitgangspunten van de ISCED gevolgd, en worden ze wanneer het hoogst behaalde niveau wordt gemeten gerekend tot niveau 1112 Basisonderwijs, en wanneer het hoogst gevolgde niveau wordt gemeten gerekend tot 1212 Vmbo-b/k.

1213 Mbo1

Deze categorie valt zowel in de SOI 2016 als in de SOI 2021 in zijn geheel in ISCED niveau 2 Lower secondary education.

1221 Vmbo-g/t

Deze categorie valt zowel in de SOI 2016 als in de SOI 2021 in zijn geheel in ISCED niveau 2 Lower secondary education.

1222 Havo-, vwo-onderbouw

Deze categorie valt zowel in de SOI 2016 als in de SOI 2021 in zijn geheel in ISCED niveau 2 Lower secondary education.

2111 Mbo2

Deze categorie valt zowel in de SOI 2016 als in de SOI 2021 deels in ISCED niveau 3 Upper secondary education en in ISCED niveau 4 Post-secondary non-tertiary.

Het onderwijs dat in de ISCED in level 4 wordt ingedeeld betreft beroepsgericht onderwijs dat kan worden gevolgd in

aansluiting op een afgeronde (meestal reguliere) MBO4-opleiding, maar dat niet als tertiair onderwijs kan worden beschouwd. Ook wordt hier het onderwijs ingedeeld dat weliswaar als onderwijs op hbo niveau kan worden beschouwd maar van zodanig korte duur is dat het niet tot kort-hbo mag worden gerekend (indien hoogst behaald). Het gaat om onderwijs in de particuliere sfeer zoals modules die aan de open universiteit gevolgd kunnen worden of hovo-cursussen (hoger onderwijs voor ouderen).

De omvang van ISCED niveau 4 is echter zo gering (voor 1% van de Nederlandse bevolking is dit het hoogst behaalde niveau, zie tabel 3) dat dit niet als aparte categorie in de publicatieindeling naar niveau opgevoerd kan worden.

Om die reden kan het onderscheid tussen ISCED niveau 3 en 4 alleen gemaakt worden door uit te gaan van de individuele opleidingen, of de code type opleiding (CTO, zie par 4.3.2).

2112 Mbo3

Deze categorie valt net zoals categorie 2111 Mbo 2 zowel in de SOI 2016 als in de SOI 2021 deels in ISCED niveau 3 Upper secondary education en deels in ISCED niveau 4 Post-secondary non-tertiary. De toelichting bij categorie 2111 is ook hier van toepassing.

2131 Havo-bovenbouw, 2132 Vwo-bovenbouw

Deze twee categorieën vallen zowel in de SOI 2016 als in de SOI 2021 in zijn geheel in ISCED niveau 3 Upper secondary education.

3111 Kort-hbo

Deze categorie valt zowel in de SOI 2016 als in de SOI 2021 in zijn geheel in ISCED niveau 5 Short cycle education.

3112 Hbo-bachelor

Deze categorie valt in de SOI 2016 deels in ISCED niveau 5 Short cycle education en deels in ISCED niveau 6 Bachelor or equivalent.

Het gaat hier om twee type opleidingen, namelijk CTO 52300 'overige beroepsopleidingen na havo/mbo4 4-<5j fte' en CTO 52310 'overige beroepsopleidingen met soi 5.2' die in afwijking van de rest in de SOI 2016 zijn gerekend tot ISCED niveau 5 Short cycle education. Beide groepen bevatten een mix van historische opleidingen met tertiair niveau. Voornamelijk is dit onderwijs dat gevolgd kon worden bij particuliere onderwijsinstellingen waarvan de precieze duur niet goed is te achterhalen. Voor een deel zijn het opleidingen die in het CROHO zijn opgenomen en waarvan wel bekend is wat de duur was (alle meer dan 2 jaar). Ook bevat het opleidingsbenamingen waarin alleen een omschrijving van het opleidingsinstituut zelf is opgenomen, bijvoorbeeld ned politie academie, mens-arbeid academie, hsa, etc. CTO 52310 bevat alleen opleidingsbenamingen die vermoedelijk gebruikt werden in de waarneming van de EBB voor het herontwerp van 2021, namelijk omschrijvingen met de toevoeging 'buitenland' tussen haakjes na een omschrijving van richting en niet-universitair hoger onderwijs, of alleen een omschrijving van richting met tussen haakjes 'hoger'.

Om aansluiting te verkrijgen is van deze opleidingen in de

SOI 2021 het ISCED-niveau gecorrigeerd door ze in te delen in ISCED-niveau 6, waarmee ze qua niveau gelijk worden gesteld aan de HBO-bachelors.

3113 Wo-bachelor

Deze categorie valt zowel in de SOI 2016 als in de SOI 2021 in zijn geheel in ISCED niveau 6 Bachelor or equivalent.

3211 Hbo-master

Deze categorie valt in de SOI 2016 deels in ISCED niveau 6 Bachelor or equivalent en deels in ISCED niveau 7 Master or equivalent.

Het gaat hier om post-HBO-opleidingen met een duur vergelijkbaar aan HBO-masters, die in de SOI 2016 internationaal gelijk zijn gesteld aan HBO-bachelors.

De achtergrond van deze beslissing ligt in het feit dat een van de aanvullende criteria voor indelen in niveau 7 is dat de programma's toegang geven tot niveau 8, ofwel het volgen van een promotietraject leidend tot een doctorstitel.

Post-hbo opleidingen met deze duur waren de voorlopers van de huidige HBO-masters, maar post-hbo onderwijs kan op dit moment ook gevolgd worden. In de SOI 2016 en 2021 worden post-hbo opleidingen beschouwd als niet niveauverhogend ten opzichte van de HBO-bachelor wanneer het gaat om een-jarige opleidingen. Post-hbo opleidingen met een langere duur worden qua niveau wél ingedeeld in het zelfde niveau als de hbo-masters.

In theorie staat een promotietraject open voor iedereen, bijvoorbeeld uit liefdebberij of in dienst van het bedrijfsleven, een promovendus doet het promotieonderzoek dan onbezoldigd en is niet aangesteld bij een universiteit. Er moet dan wél een ontheffing van de opleidingseis worden aangevraagd. De wettelijke opleidingseis voor toelating is namelijk een Nederlands masterdiploma (HBO- of WO) of een doctoraaldiploma oude stijl. Het is om die reden niet goed te verdedigen dat een post-hbo opleiding toegang geeft tot een promotieonderzoek.

Uit het nalezen van de ISCED 2011 manual⁵ blijkt echter dat het aanvullende criterium niet zo streng hoeft te worden toegepast als tot nu toe is gedaan.

Paragraaf 246:

Programmes at this level typically prepare for a second or further degree, following a first degree from ISCED level 6 or 7 programmes. Equivalent qualifications, such as post-graduate professional qualifications, are also classified at ISCED level 7 unless already classified at ISCED level 6 (see Paragraph 230).

Paragraaf 249:

Tertiary education programmes providing direct access to ISCED level 8 are normally classified at ISCED level 7. However, not all ISCED level 7 programmes provide access to ISCED level 8.

Om aansluiting te verkrijgen is van deze opleidingen in de SOI 2021 het ISCED-niveau gecorrigeerd door ze in te delen in ISCED-niveau 7, waarmee ze qua niveau gelijk worden gesteld aan de HBO-masters.

3212 Wo-master

Deze categorie valt in de SOI 2016 deels in ISCED niveau 6 Bachelor or equivalent en deels in ISCED niveau 7 Master or equivalent.

Het gaat hier om post-academiale cursussen en kort post-academiesch onderwijs dat in de SOI 2016 in de toedling aan de ISCED wordt behandeld als niet niveauverhogend ten opzichte van bachelorniveau.

Aansluiting is voor deze opleidingen verkregen door ze internationaal in te delen in niveau 7 omdat het onderwijs betreft dat gevolgd kan worden nadat er al onderwijs is afgerond op dat niveau. Omdat dan ook geldt dat personen al toegang hebben tot niveau 8, is het niet strijdig met de uitgangspunten van de ISCED om dit onderwijs ook in te delen in niveau 7.

3213 Doctor

Deze categorie valt zowel in de SOI 2016 als in de SOI 2021 in zijn geheel in ISCED niveau 8 Doctoral or equivalent.

---

⁵ Zie [International Standard Classification of Education 2011](#) op de website van de UNESCO.

Tabel 3a. Verdeling van de Nederlandse bevolking over levels van de ISCED 2011 naar hoogst behaald onderwijsniveau in 18 categorieën volgens de SOI 2016. Bron Hoogsteopl 2018

Publicatieindeling SOI 2016		ISCED 2011, indeling volgens versie SOI2016								Totaal	
		0 less than primary	1 primary	2 lower secondary	3 upper secondary	4 post-secondary non-tertiary	5 short cycle tertiary	6 bachelor or equivalent	7 master or equivalent		8 doctoral or equivalent
		%									
1111	Basisonderwijs gr1-2	100									100
1112	Basisonderwijs gr3-8		100								100
1211	Praktijkonderwijs			100							100
1212	Vmbo-b/k		3	97							100
1213	Mbo1			100							100
1221	Vmbo-g/t			100							100
1222	Havo-, vwo-onderbouw			100							100
2111	Mbo2				100						100
2112	Mbo3				100	0					100
2121	Mbo4				94	6					100
2131	Havo-bovenbouw				100						100
2132	Vwo-bovenbouw				99	1					100
3111	Hbo-associate degree						100				100
3112	Hbo-bachelor						3	97			100
3113	Wo-bachelor							100			100
3211	Hbo-master							44	56		100
3212	Wo-master							0	100		100
3213	Doctor									100	100
Totaal		15	11	18	34	1	1	14	7	0	100

Tabel 3b. Verdeling van de Nederlandse bevolking over levels van de ISCED 2011 naar hoogst behaald onderwijsniveau in 18 categorieën volgens de SOI 2021. Bron Hoogsteopl 2018

Publicatieindeling SOI 2021		ISCED 2011, indeling volgens versie SOI2021								Totaal	
		0 less than primary	1 primary	2 lower secondary	3 upper secondary	4 post-secondary non-tertiary	5 short cycle tertiary	6 bachelor or equivalent	7 master or equivalent		8 doctoral or equivalent
		%									
1111	Basisonderwijs gr1-2	100									100
1112	Basisonderwijs gr3-8		100								100
1211	Praktijkonderwijs			100							100
1212	Vmbo-b/k			100							100
1213	Mbo1			100							100
1221	Vmbo-g/t			100							100
1222	Havo-, vwo-onderbouw			100							100
2111	Mbo2				100						100
2112	Mbo3				100	0					100
2121	Mbo4				94	6					100
2131	Havo-bovenbouw				100						100
2132	Vwo-bovenbouw				99	1					100
3111	Hbo-associate degree						100				100
3112	Hbo-bachelor							100			100
3113	Wo-bachelor							100			100
3211	Hbo-master								100		100
3212	Wo-master								100		100
3213	Doctor									100	100
Eindtotaal		15	11	18	34	1	1	14	8	0	100

4. Toepassing van de SOI 2021

De SOI is bedoeld als hulpmiddel voor het coderen en classificeren van opleidingen bij onderzoek, personeels-administraties en andere registraties. In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de wijze waarop dit wordt bereikt.

Eerst wordt ingegaan op de manier waarop in de SOI informatie over onderwijs wordt verzameld en gecodeerd. Daarna wordt ingegaan op de codeersystematiek waarmee de in het veld verzamelde informatie wordt vertaald naar de indelingen relevant voor gebruikers.

4.1 Dataverzameling

Ten behoeve van statistieken over deelname in het reguliere door de overheid bekostigde onderwijs wordt de SOI jaarlijks aangevuld met nieuwe door de overheid erkende opleidingen die in diverse registers zijn opgenomen. Dit zijn het Centraal Register Beroepsopleidingen (CREBO) en het Centraal Register Opleidingen Hoger Onderwijs (CROHO), of de Elementcodetabellen voor voortgezet onderwijs en volwasseneneducatie. In het CREBO zijn alle door de overheid goedgekeurde beroepsopleidingen opgenomen in het kader van de WEB. In het CROHO staan alle hbo-opleidingen en opleidingen in het wetenschappelijk onderwijs. Deze bronnen maken het mogelijk dat de editie die medio jaar x verschijnt, reeds de nieuwe opleidingen in het regulier onderwijs bevat voor het schooljaar $x/x+1$. Al deze opleidingen worden opgenomen in de SOI en voorzien van codes van niveau en richting.

Het CBS verzamelt ook via enquêtes informatie over het onderwijs dat personen volgen of in het verleden hebben gevolgd en dit wordt ook met behulp van de SOI voorzien van codes van de verschillende onderwijsclassificaties.

Tot en met 2012 werd een vraagstelling gebruikt waarin aan respondenten werd gevraagd om de gevolgde individuele opleidingen op te geven. De SOI is hiertoe aangevuld met opleidingen die niet voorkomen in de onderwijsregisters van de overheid. Dit zijn opleidingen die inmiddels niet meer worden gegeven en dateren van voor het ontstaan van de overheidsregisters van het onderwijs. Maar ook gaat het om particuliere opleidingen en cursussen die worden gegeven aan niet door de overheid bekostigde instellingen.

Het CBS heeft informatie over particuliere en niet meer bestaande reguliere opleidingen verkregen via studiegidsen of diverse organisaties die informatie verstrekken over onderwijs (Studiegidsen van het LDC expertisecentrum voor loopbaanontwikkeling, Martensgidsen voor School en Beroep, cursusdatabase van UWV-werkbedrijf, diverse brancheorganisaties, websites van diverse cursusinstellingen, etc). Zo is in de loop van de jaren een brede range aan cursussen en particuliere opleidingen in de SOI opgenomen die ten minste 12 dagdelen duren met een open inschrijving, en die niet het karakter hebben van een

maatwerkcursus of een hobby- of recreatieve cursus.

Sinds 2012 verloopt in persoonsenquêtes de waarneming van het gevolgde onderwijsniveau via een standaard gesloten onderwijsvraagstelling en wordt niet meer naar individuele gevolgde opleidingen gevraagd. De noodzaak van het aanvullen van de SOI is hierdoor verdwenen en daarom is besloten om het actualiseren met nieuwe opleidingen van de SOI te beperken tot dat wat jaarlijks nieuw in de registers van de overheid wordt aangevuld.

De categorieën van de gesloten onderwijsvraagstelling worden voorzien van CTO-codes en kunnen zo naar de verschillende onderwijsclassificaties worden geschakeld.

4.2 Opleidingsnummers en synoniemen

In de Standaard onderwijsindeling zijn alle opleidingsbenamingen voorzien van unieke, zogenaamde opleidingsnummers. Dit zijn volgnummers zonder hiërarchische betekenis. De opleidingsnummers vormen de sleutel naar de codes van de SOI en de ISCED.

De relatie tussen SOI-code en opleidingsnummer is een 1: n relatie.

Een aantal benamingen van opleidingen zijn als synoniem te beschouwen van andere benamingen. Bijvoorbeeld een benaming in het Engels, waarvan ook een opleidingsnummer met dezelfde benaming in het Nederlands bestaat. Deze Engelse benaming krijgt dan hetzelfde opleidingsnummer als de Nederlandse benaming en een synoniemvolgnummer van maximaal 2 posities.

Bij de huidige revisie en eventuele toekomstige wijzigingen van de SOI bieden de opleidingsnummers binnen een bestaande dataverzameling de mogelijkheid gemakkelijk over te schakelen naar een nieuwe indeling. Het CBS geeft via conversieschema's aan welke opleidingen naar een nieuwe plaats in de SOI-classificatie verhuizen.

Wanneer de opleidingsnummers bij de dataverwerking zijn opgenomen, biedt dit de mogelijkheid tot verdere detaillering van opleidingen zoals de gebruiker die zou kunnen wensen.

Betekenis opleidingsnummers

Het opleidingsnummer is een code met 6 digits. Ondanks dat opleidingsnummers volgnummers zijn zonder hiërarchische betekenis is er wel informatie uit de codering af te leiden. Dit is informatie die betrekking heeft op verschillende aspecten van het interne verwerkingsproces.

De belangrijkste groepen worden hieronder genoemd:

9****

Terugvalopleidingsnummers worden gebruikt bij de bepaling van de hoogst behaalde opleiding van een persoon als de opleiding op het moment wordt gevolgd of in het verleden is gevolgd, maar niet is afgerond met een diploma. Het niveau van een opleiding die in het verleden is gevolgd of op dit moment wordt gevolgd valt voor de bepaling van hoogst behaald onderwijs terug naar het niveau van de opleiding die men zou moeten hebben behaald om die opleiding te kunnen volgen.

8****

Opleidingsnummer bij de broncode van een registratie (CROHO, CREBO, ILT etc). Aan de codes van registraties (CREBO etc.) wordt een 6-cijferig opleidingsnummer (reeks 800000-899999) toegekend⁵.

090001 – 098999, 085300-088999

Opleidingsnummers voor EBB na herontwerp 2012 (opleidingsnummer per combinatie CTO * ISCED97 field of education and training/ ISCED-F 2013).

0890/0891**/099*****

Nummers voor globale omschrijvingen van opleidingen die in het buitenland zijn gevolgd.

083***

Opleidingsnummers voor CREBO-domeinen en -dossiers en instroomcategorieën vmbo, mbo, hbo en wo.

080*/ 081***/085000-085299**

Nummers die worden gebruikt voor opleidingsbenamingen die zo globaal zijn dat ze in de SOI-classificatie met een zogenaamde vangnetcode moeten worden getypeerd. Dit is een code voor een hoger aggregatieniveau van de indeling aangevuld met nullen.

000001 – 030000

'Gewone' opleidingsnummers, de nummers die zijn toegekend aan individuele opleidingen⁶.

4.3 Samenstelling codes voor meten onderwijsniveau

4.3.1 Codes SOI-publicatieindeling naar niveau⁷

De codes van de SOI-publicatieindeling naar niveau bestaan uit 4 cijfers die het niveau en in aanvulling daarop de algemene of beroepsgerichte aard van het onderwijs beschrijven.

- 3-deling: 1^e digit
- 5-deling: 1^e - 2^e digit
- 8-deling: 1^e - 3^e digit
- 18-deling: 1^e - 4^e digit

⁶ Beschikbaar op de CBS-website onder methoden/classificaties.

⁷ Zie par 3.3.

4.3.2 Codes Type Opleiding (CTO)⁸

De toedeling van de opleidingsnummers aan de verschillende niveau-indelingen verloopt in de SOI via de codes voor type opleiding, de zogenaamde CTO-codes.

CTO-codes zijn oorspronkelijk ontwikkeld als hulpmiddel om de toekenning van de codes van de ISCED-97 aan de opleidingen die in de SOI zijn opgenomen te vereenvoudigen. Pas daarna werd de lijst CTO-codes gebruikt voor de afleiding naar andere publicatie-indelingen. CTO-codes zijn voorzien van een omschrijving die hoort bij de categorie opleidingen die in de SOI zijn ondergebracht. De CTO-codes zelf zijn niet bedoeld om over te publiceren, in analyses kunnen ze wel degelijk nuttig zijn.

CTO-codes aggregeren opleidingen naar globale typen onderwijs met overeenkomstige kenmerken die relevant zijn om onderscheid tussen de verschillende indelingen naar niveau te kunnen maken. Bijvoorbeeld voor particuliere opleidingen zijn er CTO-codes waarin die kenmerken bevatten over het onderwijsniveau dat normaal gesproken toegang geeft tot de opleiding en de duur van de opleiding.

CTO-codes zijn ook gebruikt om de categorieën die in de gesloten onderwijsvraagstelling van de EBB vanaf 2012 worden waargenomen van de correcte codes van de publicatie-indelingen te kunnen voorzien. Er is hierbij uitgegaan van wat de te verwachten inhoud van de categorieën van de gesloten vraagstelling is en is er een daarop van toepassing zijnde omschrijving gekozen.

Er zijn drie verschillende reeksen CTO-codes in gebruik.

Reeks 1:

Codes met 5 digits, voorafgegaan door niveau en subniveau van de SOI 2016 (basisindeling naar niveau). In gebruik genomen door EBB verslagjaren tot en met 3^e kwartaal 2012 en voor opleidingen die zijn opgenomen in de onderwijsregistraties en die gevolgd kunnen worden aan niet door de overheid bekostigde instellingen. Deze reeks kan naar de meest gedetailleerde uitsplitsing van de publicatieindeling naar niveau van de SOI 2021 en niveauindeling van de ISCED 2011 worden geschakeld. De 3^e t/m 5^e digit is een volgnummer zonder betekenis.

Reeks 2:

Codes met 5 digits voorafgegaan door een "0" (nul) plus de 1^e digit van de publicatieindeling naar niveau van de SOI 2021. In de EBB in gebruik genomen in 4^e kwartaal 2012 tot en met verslagjaar 2017 om de categorieën die in de gesloten onderwijsvraagstelling van de codes van de publicatie-indelingen te kunnen voorzien. Deze reeks kan naar de publicatieindeling naar niveau in 8 categorieën van de SOI 2021 en de meest gedetailleerde niveauindeling van de ISCED 2011 worden geschakeld. De 3^e t/m 5^e digit is een volgnummer zonder betekenis.

Reeks 3:

Codes met 5 digits voorafgegaan door een "8" plus de 1^e digit van de publicatieindeling naar niveau van de SOI 2021. In de EBB in gebruik genomen met ingang van verslagjaar

⁸ Zie Bijlage 2a Indeling naar niveau en type onderwijs.

2018 (met teruglegging) om de categorieën die in de gesloten onderwijsvraagstelling van de codes van de publicatie-indelingen te kunnen voorzien. Via deze CTO-codes is het mogelijk om een afleiding naar de SOI-publicatieindeling naar niveau in 18 categorieën te maken, en naar de meest gedetailleerde niveauindeling van de ISCED 2011. De 3^e t/m 5^e digit is een volgnummer zonder betekenis.

De betekenis van de CTO-codes van reeks 1 en de schakeling naar de categorieën van de (publicatie)indeling naar niveau van de SOI staan weergegeven in bijlage 2.

4.3.3 Terugval-CTO

Bij een CTO-code van een opleiding hoort ook een terugval-CTO die het niveau aangeeft van het onderwijs dat toegang geeft tot die opleiding.

De terugval-CTO wordt net als het terugval-opleidingsnummer gebruikt bij de bepaling van de hoogst behaalde opleiding van een persoon als de opleiding op het moment wordt gevolgd of in het verleden is gevolgd, maar niet is afgerond met een diploma. Het niveau van een opleiding die in het verleden is gevolgd of op dit moment wordt gevolgd valt voor de bepaling van hoogst behaald onderwijs terug naar het niveau van de opleiding die men zou moeten hebben behaald om die opleiding te kunnen volgen.

Dit kan het best met enkele voorbeelden worden geïllustreerd. Iemand die een master-opleiding volgt of niet heeft afgemaakt, wordt geacht de bachelor-opleiding met succes te hebben afgerond. De terugval-CTO voor de masteropleiding is daarom gelijk aan de CTO van de bacheloropleiding. Voor een hbo-bachelor is de terugval-CTO de CTO van havo. Iemand die in een leerjaar van de bovenbouw (leerjaar 4 of 5) van havo zit, wordt geacht de onderbouw te hebben afgerond en heeft havo/vwo leerjaar 1-3 als terugval-CTO.

De richting van de terugvalopleiding wordt afgeleid van de richting van de opleiding waarvan wordt uitgegaan, tenzij de terugvalopleiding algemeen onderwijs betreft. In dat geval is de terugvalrichting algemeen onderwijs. Zo valt bijvoorbeeld een hbo-bachelor bedrijfskunde terug naar havo met richting algemeen onderwijs.

4.4 Samenstelling codes voor meten onderwijsrichting

Tot en met de detailgroepen/rubrieksgroepen, het 3^e aggregatieniveau is de indeling en codering gelijk aan de ISCED-F 2013, het laagste aggregatieniveau is een detaillering die specifiek binnen de SOI is gemaakt.

In de SOI 2021 is de richtingcode is een code bestaande uit 6 cijfers. Hierbij vormen de sectorgroepen het hoogste en de rubrieken het laagste aggregatieniveau.

- hoofdgroepen (1^e-2^e digit)
- subgroepen (1^e-3^e digit)
- detailgroepen (1^e-4^e digit)
- rubrieken (1^e-6^e digit).

4.5 Revisiestrategie

De SOI is sinds het verschijnen van de eerste versie in 1978 meerdere keren gereviseerd. Tijdens een revisie worden wijzigingen in de structuur van de classificatie doorgevoerd en wijzigt ook de toedeling van opleidingen aan de nieuwe en bestaande categorieën van de classificatie. Een revisie resulteert na afronding daarvan altijd in een nieuwe versie van de classificatie. Van de Standaard onderwijsindeling zijn sinds de publicatie van de eerste versie in 1978 daarna nog vijf versies verschenen, dit zijn de SOI 1998, 2003, 2006, 2016 en als laatste de huidige versie SOI 2021. Binnen de versies verschijnen met een jaarlijkse frequentie ook nieuwe edities. Deze zijn alleen bedoeld voor het aanvullen van de classificatie met nieuwe opleidingen die in een bepaald schooljaar gevolgd kunnen worden.

Er zijn een aantal redenen te benoemen die aanleiding geven om een revisie van de SOI te willen doorvoeren:

- De wens om aan te sluiten bij wijzigingen van het Nederlandse onderwijsstelsel, bijvoorbeeld de introductie van de MBO-niveaus en de invoering van de bachelor-masterstructuur (SOI1998 en SOI2003).
- De wens om de aansluiting bij andere indelingen op gebied van onderwijs te verbeteren, bijvoorbeeld internationale standaardclassificaties, of de croho-onderdelen (SOI2006, SOI2016 en SOI2021).
- Het moderniseren van de classificatie om nieuwe ontwikkelingen in het onderwijs beter te kunnen volgen, bijvoorbeeld nieuwe studierichtingen in het onderwijs (SOI2006, SOI2021).
- Het verbeteren van inconsistenties in de toewijzing van opleidingen aan categorieën van de niveau- of richtingindeling van de SOI.

Al deze punten hebben ten doel de functie van de classificatie als hulpmiddel voor het coderen en classificeren van opleidingen bij onderzoek, personeelsadministraties en andere registraties te verbeteren. Het reviseren van de SOI heeft echter ook een aantal nadelen. De belangrijkste zijn:

- Er zijn aanpassingen nodig in de verwerkingsprocessen bij statistische afdelingen die over onderwijs publiceren volgens de SOI om na implementatie volgens de nieuwe indeling te publiceren. Dit kost tijd en hier zijn dus kosten bij de statistische teams aan verbonden.
- In sommige situaties kan het daarnaast wenselijk zijn om gereviseerde indeling terug te leggen, dit is een extra kostenpost naast dat wat al nodig is om in het vervolg over te gaan op de nieuwe indeling.
- Er ontstaat wanneer de indeling niet wordt terug gelegd een breuk in de reeksen waarin de richting of het niveau van het gevolgde onderwijs van personen door de tijd heen wordt gevolgd.

Omdat het aantal interne en externe gebruikers van de SOI is toegenomen, en er verschillende wensen zijn rondom de

frequentie waarmee wijzigingen idealiter doorgevoerd zouden moeten worden is de behoefte ontstaan om afspraken te maken over het proces van reviseren van de SOI. Na overleg met interne en externe gebruikers is besloten een vaste revisiefrequentie te hanteren waarbij er eens in de vijf jaar wordt gereviseerd.

Met een vijfjaarlijkse frequentie wordt er een kleine revisie doorgevoerd waarin de bestaande structuur ongewijzigd blijft, en alleen correcties worden doorgevoerd van de toedeling van de opleidingen aan de niveau- en/of richtingcodes van de SOI, toelichtingen en titels van categorieën.

Met een tienjaarlijkse frequentie wordt er een grote revisie doorgevoerd waarin de structuur ook gewijzigd kan worden, naast het doorvoeren van correcties in de toedeling van de opleidingen aan de niveau- en/of richtingcodes van de SOI.

Afwijking van deze voorgestelde revisiefrequentie is onder een aantal voorwaarden toegestaan. Ten eerste is dit toegestaan wanneer de ISCED wordt gereviseerd. Het CBS heeft geen invloed op de revisiefrequentie van de ISCED omdat deze classificatie in beheer is van de UNESCO. De ISCED ligt aan de basis van de SOI-richtingindeling, en is direct gerelateerd aan de indeling naar niveau van de SOI. Er kan wanneer de ISCED wordt gereviseerd voor worden gekozen om gedurende een bepaalde overgangperiode de SOI nog niet aan te laten sluiten bij de gereviseerde ISCED, maar dit is op de lange duur onwenselijk en ook inefficiënt omdat er dan dubbel gecodeerd moet worden en de SOI niet meer gebruikt kan worden voor internationale vergelijkingen. Het streven is daarom wel om zo snel als mogelijk aansluiting van de SOI bij een gereviseerde versie

van de ISCED te realiseren.

Ook is afwijking van de voorgestelde revisiefrequentie toegestaan om aansluiting te kunnen blijven houden met registratie van opleidingen door DUO. Sommige kenmerken van opleidingen die in de registraties van DUO zijn opgenomen hebben een direct verband met classificatievariabelen van de SOI. Wanneer er daarin een inconsistentie wordt gevonden, maar ook wanneer er door veranderingen in het onderwijsstelsel verschillen ontstaan, is dat onwenselijk omdat CBS de informatie over de opleidingen dan niet meer correct weergeeft. Als deze situatie zich voordoet zijn er twee mogelijkheden:

1. Correctie doorvoeren tijdens de eerst volgende revisie van de SOI. Dit houdt dus in dat de wijzigingen dan pas in een nieuwe versie (herkenbaar aan de jaaraanduiding) van de SOI worden doorgevoerd. De fout blijft dan bestaan in alle edities van de SOI 2021, en is pas in de eerste editie van de SOI 2026 gecorrigeerd.
2. Correctie doorvoeren tijdens de eerst volgende actualisering van de SOI. Dit houdt dus in dat binnen een bepaalde versie de correctie in de volgende editie wordt doorgevoerd, bijvoorbeeld in de overgang van de SOI 2021 editie 2023/'24 op de SOI 2021 editie 2024/'25.

Keuze is afhankelijk van de impact die de correctie heeft op het verwerkingsproces en op de output waarover wordt gepubliceerd. Hierover is overleg nodig met de verschillende betrokkenen. Optie b heeft in principe de voorkeur boven optie a vanwege de nadelen van het in stand houden van de inconsistenties, maar de voor- en nadelen van de ene danwel de andere optie moeten in deze situatie goed afgewogen worden.

Bijlage 1 Indeling naar richting onderwijs

ISCED-F 2013 naar hoofd-, sub-, detailgroep en rubriek (SOI2016 en SOI2021)	Toelichting
00 algemeen	
001 algemeen	
0011 algemeen	
001101 basisonderwijs, voortgezet onderwijs	basisonderwijs en voortgezet onderwijs en dergelijke
002 basiseducatie, alfabetisering	
0021 basiseducatie, alfabetisering	
002101 basiseducatie, alfabetisering	
003 persoonlijke ontplooiing	
0031 persoonlijke ontplooiing	
003101 sociale en communicatieve vaardigheden	sociale redzaamheid, onderhandelen, ouder worden geheugentraining, pensioen in zicht
01 onderwijs	
011 onderwijskunde, lerarenopleidingen en pedagogisch-didactische cursussen	
0110 onderwijskunde, lerarenopleidingen en pedagogisch-didactische cursussen	
011000 onderwijskunde, lerarenopleidingen en pedagogisch-didactische cursussen z.n.d. ⁹	leraar voorbereidend hoger onderwijs in zaakvakken eerste graad master wo
0111 onderwijskunde	
011101 onderwijskunde	
011102 pedagogiek, andragogiek	
011103 pedagogisch-didactische vaardigheden	training voor bedrijfsopleiders, praktijkopleiders
0112 opleiding kleuterleidsters	
011201 opleiding kleuterleidsters	
0113 lerarenopleiding basisonderwijs, speciaal onderwijs en basiseducatie	
011301 lerarenopleiding basisonderwijs	inclusief opleidingen tot onderwijsassistent
011302 lerarenopleiding speciaal basisonderwijs	master special educational needs
0114 lerarenopleiding algemene en beroepsgerichte vakken	
011400 lerarenopleiding algemene en beroepsgerichte vakken z.n.d.	leraar voorbereidend hoger onderwijs in de taalvakken
011401 nederlands	
011402 engels	
011403 Duits	
011404 Frans	
011405 Spaans	
011406 klassieke talen	
011407 overige talen	Fries, Deens, Arabisch, dovenstudies/gebarentaal
011408 geschiedenis	ook kunstgeschiedenis
011409 godsdienst	
011410 aardrijkskunde	
011411 maatschappijleer	politologie, staatsinrichting
011412 psychologie, pedagogiek, andragogiek	omgangskunde
011413 beeldende kunst, expressie, vormgeving	
011414 muziek	
011415 theater	
011416 wiskunde	
011417 informatica	
011418 natuur-, scheikunde	
011419 biologie	
011420 agrarisch	
011421 techniek	
011422 economie	

⁹ Categorieën zonder nadere differentiatie zijn optioneel en kunnen worden gebruikt wanneer de richting van een opleiding te breed is om in een van de specifieke categorieën in te delen. De code is voor deze zogenaamde vangnetcategorieën opgebouwd uit de code van het bovenliggende aggregatieniveau aangevuld met nullen tot het aantal digits van dat aggregatieniveau. In deze tabel zijn alleen de vangnetcategorieën getoond waaraan opleidingen zijn toegewezen.

ISCED-F 2013 naar hoofd-, sub-, detailgroep en rubriek (SOI2016 en SOI2021)	Toelichting
011423 bedrijfseconomie	
011424 boekhouden	handelswetenschappen, verkooptechniek
011425 administratief, secretariael	kantoorpraktijk, typen, steno
011426 medisch, paramedisch	gezondheidskunde/-zorg, ergotherapie
011427 verpleegkunde	
011428 verzorging	uiterlijke verzorging, kappersopleiding, docent schoonheidsspecialist
011429 huishoudkunde, voeding	
011430 lichamelijke oefening	
011431 overige vakken	rij-instructeur, filosofie
02 vormgeving, kunst, talen en geschiedenis	
020 vormgeving, kunst, talen en geschiedenis	
0200 vormgeving, kunst, talen en geschiedenis	
020000 vormgeving, kunst, talen en geschiedenis z.n.d.	humanities wo
021 kunst	
0210 kunst	
021000 kunst z.n.d.	cursus kunst pbna/ou, interdisciplinary arts
0211 audiovisuele techniek en mediaproductie	
021100 audiovisuele techniek en mediaproductie z.n.d.	media en vormgeving (mbo-domein)
021101 fotografie, film, video	
021102 grafisch ontwerpen	signmaker, reclametechnicus, vormgever reclame en presentatie
021103 multimediadesign en mediatechnologie	vanaf SOI2021 inclusief mediamanagement en creative business uit 41303
021104 radio-, tv-productie	filmacademie, regisseur
021105 av-productie, theatertechniek	beeld- geluid- en lichttechnicus, decorbouwer,
021106 grafische techniek algemeen	grafisch management, printmedia
021107 papierverwerking, -veredeling (alleen in SOI2016)	kartonnage- behangselpapierdrukker, verpakingsoperator. Deze rubriek vervalt in de SOI2021 en gaat in zijn geheel naar 072206 papier- en rubberverwerking
021108 grafische voorbereiding	ctp-er, grafisch intermediair
021109 druktechniek	
021110 bind-, afwerkingstechniek	
0212 mode-, interieur- en industriële vormgeving	
021201 modeontwerpen	
021202 etaleren en decoreren	vormgever leefomgeving/ productpresentatie
021203 binnenhuisarchitectuur	interieuradviseur
021204 industriële vormgeving (alleen in SOI2016)	industrieel ontwerpen, human technology. Deze rubriek vervalt in de SOI2021. Merendeel gaat over naar 071901 technische industriële vormgeving, in rubriek 021205 wordt artistieke industriële vormgeving ondergebracht.
021205 artistieke industriële vormgeving	nieuwe rubriek in de SOI2021, opleidingen afkomstig uit SOI2016 rubriek 021204 industriële vormgeving
0213 beeldende kunst, kunstgeschiedenis	
021301 kunst algemeen	kunstwetenschappen
021302 beeldende kunst	schilderen, beeldhouwen
021303 kunstgeschiedenis	
0214 kunstnijverheid	
021401 muziekinstrumentenbouw	ook pianostemmer
021402 bloemschikken en overige kunstnijverheid	kalligrafie, keramische vormgeving
0215 muziek en theater	
021501 muziek	muziekgeschiedenis
021502 theater	circusartiest, choreografie
022 geesteswetenschappen	
0221 theologie, levensbeschouwing	
022101 theologie	
0222 geschiedenis, archeologie	
022201 geschiedenis	cultuurgeschiedenis, maatschappijgeschiedenis, kerkgeschiedenis; voor kunst-, theater-,

ISCED-F 2013 naar hoofd-, sub-, detailgroep en rubriek (SOI2016 en SOI2021)	Toelichting
022202 archeologie 022203 museologie	filosofiegeschiedenis zie betreffende rubriek
0223 filosofie en ethiek	
022301 filosofie	geschiedenis van de wijsbegeerte, geschiedenis van de wetenschap, ethiek, astrologie
023 talen	
0231 vreemde talen	
023101 nederlands als tweede taal	
023102 engels	
023103 frans	
023104 Duits	
023105 spaans	
023106 klassieke talen	
023107 overige westerse talen	Fries, Italiaans, , romaanse talen
023108 niet westerse talen en culturen	finoeegriscie talen, slavische talen, Farsi, Chinees, gerechtstolk, congrestolk
023109 tolk-vertaler	
0232 moedertaal, literatuur-, taalwetenschap	
023201 nederlands	
023202 taalwetenschappen	fonetiek, lexicologie, linguïstiek, vertaalwetenschap
023203 taal- en cultuurwetenschappen	algemene letteren, letterkunde, literatuurwetenschappen
03 journalistiek, gedrag en maatschappij	
030 journalistiek, gedrag en maatschappij	
0300 journalistiek, gedrag en maatschappij	
030000 journalistiek, gedrag en maatschappij z.n.d.	gemeenschappelijke onderbouw sociale academie, algemeen cursusjaar mikojel
031 gedrag en maatschappij	
0311 economie en econometrie	
031101 economie	
031102 agrarische economie	
031103 econometrie	
0312 politicologie en maatschappijwetenschappen	
031201 politicologie	vanaf SOI2021 inclusief internationale betrekkingen (uit 031101) en international relations, public management (uit 041301)
0313 psychologie	
031301 psychologie	Vanaf SOI2021 inclusief cognitieve neurowetenschappen, neurosciences (uit 051101 en 051202)
031302 psychotherapie	
031303 creatieve therapie	muziektherapie, hypnotherapie, speltherapie
0314 sociologie en culturele wetenschappen	
031401 sociale wetenschappen	
031402 sociologie	
031403 cultuurwetenschappen	
031404 sociale geografie	aardrijkskunde
031405 ontwikkelingskunde (regio)	ontwikkelen van regio's
032 journalistiek, informatievoorziening	
0321 journalistiek	
032101 journalistiek	mediaredactie, geschiedenis van de massamedia
032102 communicatiewetenschappen	mediacommunicatie-management
032103 uitgeverij	
0322 bibliotheek, documentaire informatievoorziening	
032201 bibliotheek, archief	
04 recht, administratie, handel en zakelijke dienstverlening	
041 bedrijfskunde en administratie	
0410 bedrijfskunde en administratie	
041000 bedrijfskunde en administratie z.n.d.	vmbo economie
0411 financieel management en fiscaal recht	

ISCED-F 2013 naar hoofd-, sub-, detailgroep en rubriek (SOI2016 en SOI2021)	Toelichting
041101 financieel management en belastingen	accountancy, bedrijfsadministratie, boekhouden
041102 belastingen, fiscaal recht (alleen in SOI2016)	Deze rubriek vervalt in de SOI2021 en gaat deels over naar 041103 belastingen en deels naar 42105 fiscaal recht.
041103 belastingen	Nieuwe rubriek in de SOI2021, opleidingen afkomstig uit de SOI2016-rubriek 041102 belastingen, fiscaal recht
0412 financiële dienstverlening	
041201 geld- en bankzaken	
041202 verzekeringswezen	
041203 sociale zekerheid	
0413 management bedrijfs- en personeelwetenschappen	
041301 bestuurskunde algemeen	
041302 juridische bestuurskunde	
041303 management algemeen, bedrijfskunde	
041304 organisatiekunde, kwaliteitszorg	
041305 bedrijfseconomie	
041306 personeelswerk	
041307 office management (alleen in SOI2016)	Rubriek vervalt in de SOI2021, opleidingen gaan over naar 041505 secretariaal (incl. managementassistentie) en naar 041309 office management (excl. managementassistentie)
041308 bedrijfstechniek, technische bedrijfsvoering	Vanaf SOI2021 inclusief natuurwetenschappen en innovatiemanagement (uit 50000) en techniek en maatschappij (uit 21204)
041309 office management (excl. managementassistentie)	Nieuw in SOI 2021, opleidingen afkomstig uit de SOI2016-rubriek 041307 office management
0414 marketing en public relations	
041401 marketing, commerciële economie	accountmanagement
041402 public relations	
041403 reclame	
0415 secretariële en administratieve ondersteuning	
041501 secretariaal (alleen in SOI2016)	Rubriek vervalt in de SOI2021, opleidingen gaan over naar 041505 secretariaal (incl. managementassistentie) receptionist, adm. assistent, deurwaarder
041502 bedrijfsrespondentie	
041503 administratie algemeen	
041504 telefoonvaardigheden	callcentermedewerker, telefoontraining
041505 secretariaal (incl. managementassistentie)	Nieuw in SOI 2021, opleidingen afkomstig uit de SOI2016-rubriek 041501 secretariaal en 041307 office management (managementassistentie)
0416 groothandel en detailhandel	
041601 commercieel algemeen	inkoopmanagement, verkoopmanagement, vertegenwoordiger
041602 detailhandel	
041603 groothandel, export en overige handel	
041604 makelaardij, vastgoedkunde	
0417 werkgerelateerde en bedrijfsgerichte trainingen	
041701 werkgerelateerde en bedrijfsgerichte trainingen	OR, vakbondscursus, kwaliteitszorg
042 recht	
0421 recht	
042101 nederlands, algemeen recht, rechterlijke macht	
042102 internationaal recht	
042103 notariaat	
042104 juridisch bestuurlijk	mediator, sociaal juridisch medewerker, legal management
042105 fiscaal recht	Nieuwe rubriek in de SOI2021, opleidingen afkomstig uit de SOI2016-rubriek 041102 belastingen, fiscaal recht
05 wiskunde, natuurwetenschappen	
050 wiskunde, natuurwetenschappen	
0500 wiskunde, natuurwetenschappen	
050000 wiskunde, natuurwetenschappen z.n.d.	natuurwetenschappen wo, wis- en natuurkunde basis
051 biologie en biochemie	

ISCED-F 2013 naar hoofd-, sub-, detailgroep en rubriek (SOI2016 en SOI2021)	Toelichting
0511 biologie	
051101 biologie	toxicologie
051102 moleculaire wetenschappen	
0512 biochemie	
051201 biochemie, biologische laboratoriumtechniek	farmacochemie, forensisch onderzoek, biologisch analist
051202 biomedische wetenschappen	molecular life sciences, medische biologie, neuroscience
051203 voeding en gezondheid	Food safety, food quality management
051204 biotechnologie	Nieuwe rubriek in de SOI2021, opleidingen afkomstig uit de SOI2016-rubrieken 071102 procestechniek (deels) en 071103 biotechnologie
052 milieu en natuurbeheer	
0521 milieu	
052101 milieukunde	
0522 natuurbeheer	
052201 natuurbehoud, -bescherming	ecologisch beheer
053 natuurwetenschappen	
0531 scheikunde	
053101 scheikunde	fysische chemie
053102 chemische laboratoriumtechniek	chemisch fysisch analist, organische chemisch analist, geen biochemie
0532 aardwetenschappen	
053201 geologie, fysische geografie	ecologisch pre- en protohistorie, geo-informatica. Vanaf SOI2021 inclusief bodem, water en atmosfeer (uit 52101) en technische aardwetenschappen (uit 72401)
053202 meteorologie	
0533 natuurkunde	
053301 natuurkunde	fysisch analist, technische natuurkunde, nanotechnologie
053302 sterrenkunde	
053303 materiaalkunde	ijker, stralingsdeskundige, non-destructief onderzoek
054 wiskunde en statistiek	
0541 wiskunde	
054101 wiskunde	bedrijfswiskunde, besliskunde. Vanaf SOI2021 incl. toegepaste wiskunde (uit 61301)
0542 statistiek	
054201 statistiek	
054202 actuariaat	
06 informatica	
061 informatica	
0611 computergebruik	
061101 computergebruik	omgaan met de computer, en algemene softwareprogramma's, tekstverwerking
0612 ontwerp en beheer van database en netwerken	
061201 netwerk- en systeembeheer	it-service management, vanaf SOI2021 incl. webmaster en webdesign (uit 61303)
061202 ICT-gebruikersondersteuning	service medewerker ict
061203 informatiebeveiliging	digitaal rechercheur, information security manager
061204 informatiemanagement	Nieuwe rubriek in de SOI2021, opleidingen afkomstig uit SOI2016-rubriek 061302 bedrijfsinformatica en informatiemanagement
0613 softwareontwikkeling en systeemanalyse	
061301 informatietechnologie algemeen	informatica, informatiekunde, systeemontwerp, toegepaste wiskunde
061302 bedrijfsinformatica en informatiemanagement (alleen in SOI2016)	Rubriek vervalt in de SOI2021, opleidingen gaan over naar 061204 informatiemanagement en 061305 bedrijfsinformatica
061303 mediatechnologie	It-mediaproductie (mbo), informatie en communicatie technologie (hbo)
061304 applicatiebouw en programmeren	systeemprogrammeur, systeemanalyse, programmeertalen, applicatie-ontwikkelaar
061305 bedrijfsinformatica	Nieuwe rubriek in de SOI2021, opleidingen afkomstig uit

ISCED-F 2013 naar hoofd-, sub-, detailgroep en rubriek (SOI2016 en SOI2021)	Toelichting
0619 informatica overig	SOI2016-rubriek 061302 bedrijfsinformatica en informatiemanagement
061901 kunstmatige intelligentie en kennistechnologie	kennissystemen, kennismanagement, technische cognitiewetenschap
07 techniek, industrie en bouwkunde	
070 techniek, industrie en bouwkunde	
0700 techniek, industrie en bouwkunde	
070000 techniek, industrie en bouwkunde z.n.d.	vmbo kaderberoepsgerichte leerweg techniek
071 techniek en technische dienstverlening	
0710 techniek en technische dienstverlening	
071000 techniek en technische dienstverlening z.n.d.	werkvoorbereider
0711 scheikundige technologie en procestechniek	
071101 laboratoriumtechniek algemeen	laborant, analist, amanuensis
071102 procestechniek	(proces)operator, productietechnologie,
071103 biotechnologie (alleen in SOI2016)	Rubriek vervalt in de SOI2021, opleidingen gaan over naar 051204 biotechnologie en 071201 milieutechnologie
071104 chemische technologie	chemisch vakman, technische scheikunde,
071105 industriële lakverwerking	metaalconserveerder, lakspuiter
071106 petrochemie, polymeertechniek	kunststofverwerking, verftechnologie
0712 milieubescherming en milieutechnologie	
071201 milieutechnologie	afvalwaterzuiveringstechniek, asbestverwijdering, vanaf SOI2021 inclusief biobased technology (uit 71103), sustainable energy technology (uit 71302) milieueconomie, milieu-effectrapportage
071202 milieumanagement	
0713 elektro- en energietechniek	
071301 elektrotechniek algemeen	elektrotechnisch tekenaar, elektrotechnisch opzichter
071302 elektrische energietechniek	monteur elektrotechniek, werktuigkundige centrales
071303 installatietechniek (elektro) algemeen	distributietechniek (elektro), infratechniek (elektro)
071304 gasinstallatie, gastechiek	gasdistributietechniek, gasfitter
071305 instalectro	monteur elektrotechnische installaties
071306 klimaattechniek	koeltechniek, luchtbehandelingstechniek, verwarmingstechniek
0714 elektronica en industriële automatisering	
071401 elektronica algemeen	analoge, digitale techniek, halfgeleidertechniek
071402 technische informatica, computertechniek (alleen in SOI2016)	Rubriek vervalt in de SOI2016, opleidingen gaan vnl. over naar 071406 computertechniek en computerengineering en 061301 informatietechnologie algemeen
071403 industriële procesautomatisering	meet- regeltechniek, industriële elektronica, besturingstechnologie, mechatronica
071404 scheepsradio-, tele- en datacommunicatie	digitale communicatietechniek, telematica
071405 consumentenelektronica	monteur witgoed, tv-monteur, videotechniek
071406 computertechniek en computerengineering	Nieuwe rubriek in de SOI2021, opleidingen afkomstig uit 071402 technische informatica, computertechniek
0715 werktuigbouwkunde en metaalbewerking	
071501 werktuigbouwkunde algemeen	
071502 metaalkunde, metaalbewerking algemeen	
071503 constructiewerken, machinebankwerken, lassen, smeden, gieten	
071504 fijnmechanische techniek, instrumentmaken	uurwerktechniek, edelmetaalbewerken, gereedschapsmaken
071505 bedrijfswerktuigkundigen, machinisten e.d.	mechanisch operator, algemene operationele techniek
071506 werktuigkundig monteurs, reparateurs n.e.g.	onderhoudsmonteur
071507 werktuigkundig tekenaars, constructeurs	technisch tekenaar
071508 fietsmakers	
071509 hydrauliek en overige werktuigbouwkunde	pneumatiek, vacuümtechniek, stoomtechniek
0716 voertuigtechniek, scheepsbouw- en vliegtuigbouwkunde	
071601 voertuigbouw algemeen	
071602 auto-, motorfietstechniek	Vanaf SOI 2021 inclusief mbo tweewielertechnicus (uit 71508)

ISCED-F 2013 naar hoofd-, sub-, detailgroep en rubriek (SOI2016 en SOI2021)	Toelichting
071603 autoschadeherstellen	autospuiter
071604 carrosserie-, interieurbouw voertuigen (alleen in SOI1016)	Rubriek vervalt in de SOI2021, opleidingen gaan over naar 071608 carrosserie-, interieurbouw voertuigen (incl. caravanbouw, -herstel)
071605 scheepsbouwkunde	maritieme techniek, vanaf SOI2021 incl mbo watersportindustrie (uit 101503)
071606 vliegtuigbouwkunde	vliegtuigonderhoudsmonteur, lucht- en ruimtevaarttechniek
071607 motorvoertuigbouwkunde overig (alleen in SOI2016)	Rubriek vervalt in de SOI2021, opleidingen gaan over naar 071609 mobiele werktuigen, landbouwmachines en
071608 carrosserie-, interieurbouw voertuigen (incl. caravanbouw, -herstel)	Nieuwe rubriek in de SOI2021, opleidingen afkomstig uit 071604 carrosserie-, interieurbouw voertuigen en 072203 caravanbouw,- herstel
071609 mobiele werktuigen, landbouwmachines	Nieuwe rubriek in de SOI2021, opleidingen afkomstig uit 071607 motorvoertuigbouwkunde overig en 081108 landbouwmechanisatie
0719 techniek en technische dienstverlening overig	
071901 technische industriële vormgeving	Nieuwe rubriek in de SOI2021, opleidingen afkomstig uit 021204 industriële vormgeving
072 levensmiddelentechnologie- en non-ferrotechniek	
0720 levensmiddelentechnologie- en non-ferrotechniek	
072000 levensmiddelentechnologie- en non-ferrotechniek z.n.d.	creatief vakmanschap (ambacht, laboratorium en gezondheidstechniek) niv 4
0721 levensmiddelentechnologie	
072101 levensmiddelen algemeen	voedingsindustrie, agroproductkunde, traiteur
072102 vlees, vis	vanaf SOI2021 inclusief mbo versdetailhandel (uit 41602)
072103 zuivel	
072104 brood, gebak	
072105 levensmiddelen overig	chocoladebereider, suikerwerkindustrie, diervoederindustrie
0722 houtbewerking, papier-, kunststofverwerking, keramiek	
072201 houtbewerken, meubelmaken (niet fabrieksmatig)	bestekzoeker, meubelmaker, medewerker houthandel, vanaf SOI2021 incl. meubelmaker/(scheeps)interieurbouwer (uit 73209)
072202 industrieel houtbewerken, meubelmaken	montagemedewerker timmerindustrie, meubelindustrie
072203 caravanbouw, -herstel (alleen in SOI2016)	Rubriek vervalt in SOI2021, gaat over in 071608
072204 papier, strokarton, rubber (alleen in SOI2016)	Rubriek vervalt in SOI2021, gaat over in 072206
072205 keramiek	keramist, glazenier, glasslijpen
072206 papier- en rubberverwerking	Nieuwe rubriek in de SOI2021, opleidingen afkomstig uit 072204 papier, strokarton, rubber en 021107 papierverwerking, -veredeling
0723 textiel-, kleding-, schoenen-, en leervervaardiging	
072301 maatkleding, confectie	modevakschool, kleermaken
072302 schoeiselmaken, herstellen	
072303 textiel procestechniek	textiellaborant
072304 textiel-, leerverwerking overig	meubelstofferen, vervaardiging lederwaren
0724 delfstofwinning	
072401 delfstofwinning	technisch aardwetenschappen, petroleum- en gasindustrie, off-shoretechnologie
073 architectuur en bouwkunde	
0731 architectuur en stedenbouwkunde	
073101 planologie	ruimtelijke wetenschappen, kust- en zeestudies
073102 landmeetkunde	cartografisch tekenaar, kadasteropleiding, geodesie, hydrografie
073103 bouwkundige architectuur, stedenbouw	
073104 landschapsarchitectuur	
0732 bouwkunde en civiele techniek	
073200 bouwkunde en civiele techniek z.n.d.	Civiele infratechniek
073201 weg- en waterbouw	
073202 verkeerskunde	verkeersveiligheid
073203 bouw	mettelen, voegen isolatiemonteur

ISCED-F 2013 naar hoofd-, sub-, detailgroep en rubriek (SOI2016 en SOI2021)	Toelichting
073204 timmeren	
073205 afbouw	vloerenstoffeerder, behangen, tegelzetten, stukadoren, woningstofferen
073206 schilderen	
073207 bouwtechnisch tekenaar, constructeur	
073208 installatietechniek (bouwkunde)	loodgieter, sanitaire installatietechniek, dakdekken
073209 bouwmanagement, aanneming, werkvoorbereiding	bouwkundig opzichter/tekenaar/ aannemer
08 landbouw, diergeneeskunde en -verzorging	
081 landbouw	
0810 landbouw	
081000 landbouw z.n.d.	landbouw mbo
0811 landbouw en veeteelt	
081101 land(akker)bouw algemeen	biologisch/dynamische landbouw, tropische landbouw
081102 planten-, groente en fruitteelt	ziektebestrijding, zaadteelt/-veredeling
081103 dierenteelt, -verzorging algemeen	Veehouderij, dierverzorging algemeen
081104 rundveeteelt	
081105 varkens-, pluimveeteelt	
081106 paardenfokkerij- verzorging	paardensport
081107 proef- en recreatiedierverzorging	imker, biotechnicus proefdierverzorging
081108 landbouwmechanisatie	loonbedrijf, landbouwmachinemonteur, landbouwtechniek
081109 cultuurtechniek	
0812 tuinbouw	
081201 tuinbouw algemeen	
081202 bloementeelt	
081203 potplantenteelt	
081204 boomteelt	
081205 tuin-, groenvoorziening	groene ruimte, hovenier, tuinarchitect, vanaf SOI2021 inclusief land, water en milieu mbo (uit 52101)
082 bosbouw	
0821 bosbouw	
082101 bosbouw	
083 visserij	
0831 visserij	
083101 visserijkunde en zeevisvaart	stuurman, scheepswerktuigkundige zeevisvaart
083102 visteelt	
084 diergeneeskunde en -verzorging	
0841 diergeneeskunde en -verzorging	
084101 diergeneeskunde en -verzorging	
09 gezondheidszorg en welzijn	
091 gezondheidszorg	
0910 gezondheidszorg	
091000 gezondheidszorg z.n.d.	gezondheidswetenschappen, -voorlichting, gezondheidstechniek, ziekteleer
0911 tandheelkunde	
091101 tandarts	
091102 mondhygiënist	
091103 tandartsassistent	
091104 tandtechniek	
0912 geneeskunde	
091201 (huis)arts, specialist, geneeskunde	
0913 verpleeg- en verloskunde	
091301 verpleging	
091302 medische assistentie	praktijkondersteuner, operatieassistent, doktersassistent, school-/ bedrijfsverpleegkundige, ambulancebegeleider/-chauffeur
091303 verloskunde	
0914 medische diagnostiek en medische technologie	
091401 biomedische laboratoriumtechniek	sterilisatieassistent, klinisch laborant
091402 optiek, oogmeetskunde, contactlenzen	
091403 audicien, audiometrie	

ISCED-F 2013 naar hoofd-, sub-, detailgroep en rubriek (SOI2016 en SOI2021)	Toelichting
091404 orthopedisch instrument-, schoenmaken	
091405 adaptatietechniek	
091406 prothesetechniek, bewegingstechnologie overig	
091407 radiologie, beeldvormende technieken	radiologisch laborant, echografist, nucleaire geneeskunde
091408 hart-, longfunctie en overige medische techniek	eeg-laborant, endoscopieassistent, medische technologie, klinisch perfusionist
0915 therapie en revalidatie	
091501 fysiotherapie, bewegingswetenschappen	sportmasseur
091502 arbeids-, ergotherapie	
091503 voeding en dietetiek	
091504 logo-, akoepedie	
091505 orthoptie en overige therapie	sociotherapie, welfare leidster, podotherapie, huidtherapie
0916 farmacie	
091601 farmacie	artsenbezoeker
0917 traditionele en alternatieve geneeskunde en therapie	
091701 traditionele en alternatieve geneeskunde en therapie	homeotherapie, reflexzonetherapie, natuurgeneeskunde
0919 gezondheidszorg overig	
091901 gezondheidszorg overig	epidemiologie, kwaliteit in de gezondheidszorg
092 welzijn	
0920 welzijn	
092000 welzijn z.n.d.	zorg en welzijn (mbo niv 1 tm niv 4)
0921 gehandicaptenzorg voor volwassenen en bejaarden- en gezinszorg	
092101 (zieken)verzorging patiënten	
092102 thuiszorg, bejaardenverzorging	gezinszorg, terminale zorg, verzorgingsassistent
092103 gehandicaptenzorg, sociaal-pedagogisch werk	
0922 jeugdpedagogisch werk en kinderverzorging	
092201 jeugdpedagogisch werk en kinderverzorging	Vanaf SOI2021 inclusief mbo (sociaal-)pedagogisch werk mbo (uit 92103)
0923 maatschappelijk werk en beroepskeuzewerk	
092301 sociaal-cultureel werk, activiteitenbegeleiding	opbouwwerk, educatief werk
092302 sociaal-juridische dienstverlening	
092303 sociaal-maatschappelijke dienstverlening	counselling, coaching
092304 school-, beroepskeuze, reïntegratie	jobcoach
092305 arbeidsbemiddeling	
10 dienstverlening	
101 persoonlijke dienstverlening	
1011 huishoudkunde, facilitaire dienstverlening en reiniging	
101101 huishoudkunde, verzorging algemeen	
101102 facilitaire dienstverlening	
101103 reiniging	
101104 uitvaart-, lijkverzorging	
1012 schoonheids- en haarverzorging	
101200 schoonheids- en haarverzorging z.n.d.	mbo domein uiterlijke verzorging
101201 haarverzorging	
101202 schoonheids-, lichaamsverzorging	
1013 horeca	
101300 horeca z.n.d.	mbo domein horeca en bakkerij
101301 horeca algemeen	
101302 restaurantbedrijf	
101303 cafébedrijf	
101304 koken	
101305 bedienen, serveren	
1014 sport	
101400 sport z.n.d.	mbo domein veiligheid en sport
101401 sport en bewegen algemeen	pikleur, scheidsrechter, sport-en bewegingseducatie, vanaf SOI2021 inclusief mbo-paardensport en – houderij uit 81106
101402 sportinstructeurs	

ISCED-F 2013 naar hoofd-, sub-, detailgroep en rubriek (SOI2016 en SOI2021)	Toelichting
1015 toerisme en vrijetijdsbesteding	
101500 toerisme en vrijetijdsbesteding z.n.d.	mbo domein tourisme en vrijetijdsbesteding
101501 toerisme	
101502 reisbureau, touroperating	
101503 vrijetijdsbesteding, recreatie	evenementenorganisatie, recreatiebedrijf, vrijetijdswetenschappen
102 hygiëne en arbeidsomstandigheden	
1021 openbare reiniging, waterbeheer en -distributie	
102101 openbare reiniging, waterbeheer en -distributie	medewerker afvalbeheer, monsternemer waterleidingbedrijf, waterzuivering, civiele gezondheidstechniek
1022 veiligheid op het werk en ergonomie	
102201 arbeidskunde	arbocoördinator, arbeidsanalist, stressmanagement
102202 ergonomie	inrichting werkplek
103 openbare veiligheid	
1031 krijgsmacht	
103101 krijgsmacht algemeen	
103102 landmacht	
103103 luchtmacht	
103104 zeemacht	
103105 bewapening, wapenonderhoud en overige krijgsmacht	tankmonteur, radarspecialist marine, wapentechnische studie kma
1032 openbare orde en veiligheid	
103201 beveiliging algemeen	buurtbeheer, bzb, beveiligingsmedewerker, particulier onderzoeker, veiligheidskundige
103202 politie	marechaussee, milieuopsporingsambtenaar
103203 justitie	penitentiair diploma, parketwachter
103204 redding en opruiming, brandweer	duiker, crisis and disaster management
104 transport en logistiek	
1041 transport en logistiek	
104100 transport en logistiek z.n.d.	mbo domein transport, scheepvaart en logistiek
104101 (transport en) logistiek algemeen	medewerker groothandel, havenlogistiek
104102 wegvervoer	
104103 railvervoer	machinist ns
104104 luchtvaart	
104105 scheepvaart	
104106 scheepswerktuigkunde	
104107 magazijnbeheer	cargadoor, expeditie
104108 ladingbehandeling en intern transport	haven- en vervoersschool, laadkraanmachinist, heftruckchauffeur, verhuizer
999999 onbekend	

Afkorting

z.n.d. zonder nadere differentiatie

n.e.g. niet elders genoemd

Bijlage 2a Indeling naar niveau en type onderwijs, CTO-reeks 1

Opleidingstypen ¹⁰ naar categorieën van de SOI 2021 publicatieindeling naar niveau (1 ^e tm 4 ^e aggregatieniveau), behaald niveau ¹¹	ISCED 2011 levels ¹²	SOI 2016 niveau basisindeling ¹³
1 Basisonderwijs, vmbo, mbo1 / Laag		
11 Basisonderwijs		
111 Basisonderwijs		
1111 Basisonderwijs gr1-2		
10000 onderwijs aan kleuters	0	10
1112 Basisonderwijs gr3-8		
<i>Wijziging in SOI 2021</i> , er is een onderscheid aangebracht in de waardering van het hoogst behaalde niveau conform de uitgangspunten van de ISCED 2011. De opleidingstypen met een duur van minder dan 2 jaar, en die na afronding geen toegang geven tot een opleiding met middelbaar niveau (bovenbouw havo/vwo, of MBO2) worden beschouwd als niet niveauverhogend ten opzichte van basisonderwijs. In de meting van het hoogst gevolgde, of actuele niveau wordt wel gewaardeerd met niveau 121 Vmbo-b/k, mbo1 of ISCED level 2. Het betreft CTO-codes 31102, 31270, 31281, 31293, 31310, 31402, 31502, 31581, 31585, 32103, 33294 en 33585.		
20100 onderwijs aan kleuters	1	20
20200 basisonderwijs groep 3-8	1	20
20300 (basis)educatie (w.o. certificaat kse 1, kse 2, nt2 1, nt2 2, pro 1, sr 1en prg 1)	1	20
31102 educatie prg 2	1	31
31270 deelcertificaat mavo, nt2 3 en 4, kse 3 en kse 4	1	31
31281 vmbo leerjaar 1 en 2	1	31
31282 vso, uitstroomprofiel vervolgonderwijs: vmbo leerjaar 1 en 2	1	
31293 gemeenschappelijke leerjaren lager beroepsonderwijs	1	31
31310 oriëntatiecursussen	1	31
31402 educatie pro 2 en pro 3	1	31
31502 educatie sr 2, sr 3 en sr 4	1	31
31581 overige beroepsopleidingen met soi 3.1	1	31
31585 overige opleidingen met soi 3.1 niet beroepsgericht en niet voorbereidend op beroepsonderwijs ¹⁴	1	31
32103 educatie prg 3	1	32
33294 gemeenschappelijke leerjaren kmbo	1	33
33585 overige opleidingen met soi 3.3 niet beroepsgericht en niet voorbereidend op beroepsonderwijs ¹⁵	1	33
12 Vmbo, havo-, vwo-onderbouw, mbo1		
121 Vmbo-b/k, mbo1		
1211 Praktijkonderwijs		
31320 praktijkonderwijs	2	31
31330 vso, uitstroomprofielen arbeidsmarktgericht, en dagbesteding	2	31
1212 Vmbo-b/k		
31292 gemeenschappelijke leerjaren avo	2	31
31294 vso, uitstroomprofiel vervolgonderwijs: gemeenschappelijke leerjaren avo	2	
32285 vmbo basisberoepsgerichte leerweg	2	32
32286 vmbo basisberoepsgerichte leerweg leerwerktraject	2	32
32287 vso, uitstroomprofiel vervolgonderwijs: vmbo basisberoepsgerichte leerweg	2	
32288 vso, uitstroomprofiel vervolgonderwijs: vmbo basisberoepsgerichte leerweg leerwerktraject	2	
33283 vmbo kaderberoepsgerichte leerweg	2	33
33286 vso, uitstroomprofiel vervolgonderwijs: vmbo kaderberoepsgerichte leerweg	2	
33291 vbo	2	33
33300 lager beroepsonderwijs	2	33

¹⁰ Alleen opleidingstypen waaronder individuele opleidingen vallen zoals deze zijn opgenomen in de door de overheid erkende registers van het onderwijs, of bij andere onderwijsinstellingen, CTO-reeks 1, zie par 4.3.2. Zie ook CBS-website onder methoden/classificaties voor een overzicht van de toedeling van de individuele opleidingen aan codes van de SOI 2021, de ISCED 2011 of ISCED-F 2013 classificaties.

¹¹ Het niveau kan afwijken indien het actuele of gevolgde niveau wordt gemeten, bijvoorbeeld bij de HBO- of WO-propedeuse.

¹² Codes van ISCED-niveau voor behaalde opleidingen, zie par. 3.2. voor de betekenis van de codes

¹³ Codes van SOI-niveau volgens de basisindeling voor behaalde opleidingen, zie par. 3.2 voor de betekenis van de codes. Codes komen overeen met 1^e 2 digits van de CTO-code.

¹⁴ Bijv. talen voor beginners en andere cursussen in de vrijetijdssfeer

¹⁵ Bijv. taalcursussen voor gevorderden in de vrijetijdssfeer

Opleidingstypen ¹⁰ naar categorieën van de SOI 2021 publicatieindeling naar niveau (1 ^e tm 4 ^e aggregatieniveau), behaald niveau ¹¹	ISCED 2011 levels ¹²	SOI 2016 niveau basisindeling ¹³
33310 oriënteren en schakelen	2	33
1213 Mbo1		
32330 assistentenopleiding (web) bol	2	32
32340 assistentenopleiding (web) bbl (incl. geen aanduiding leerweg)	2	32
32341 vso, uitstroomprofiel vervolgonderwijs: assistentenopleiding (web) bbl (incl. geen aanduiding leerweg)	2	
32350 primaire opleiding leerlingwezen waarvoor geen mavo/vbo was vereist	2	32
32581 overige beroepsopleidingen met soi 3.2	2	32
33581 overige beroepsopleidingen met soi 3.3	2	33
122 Vmbo-g/t, havo-, vwo-onderbouw		
1221 Vmbo-g/t		
33019 gemeenschappelijk leerjaar mbo	2	33
33240 voortgezet speciaal onderwijs	2	33
33250 mavo	2	33
33251 vso, uitstroomprofiel vervolgonderwijs: mavo	2	
33260 mulo/ulo	2	33
33282 vmbo theoretische leerweg	2	33
33285 vso, uitstroomprofiel vervolgonderwijs: vmbo theoretische leerweg	2	
33284 vmbo gemengde leerweg	2	33
33287 vso, uitstroomprofiel vervolgonderwijs: vmbo gemengde leerweg	2	
1222 Havo-, vwo-onderbouw		
30001 niveau 30 subniveau en richting onbekend	2	30
33010 nt2 5	2	33
33011 deelcertificaat havo/vwo	2	33
33210 havo/vwo leerjaar 1-3	2	33
33220 mms, hbs, gymnasium leerjaar 1-3	2	33
33211 vso, uitstroomprofiel vervolgonderwijs: havo/vwo leerjaar 1-3	2	
33221 vso, uitstroomprofiel vervolgonderwijs: mms, hbs, gymnasium leerjaar 1-3	2	
2 Havo, vwo, mbo2-4 / Middelbaar		
21 Havo, vwo, mbo		
211 Mbo2 en mbo3		
2111 Mbo2		
41001 overige beroepsopleiding met middelbaar niveau; zwaartepunttypering in mbo2 o.b.v. duur < 1jr	3	
41012 kmbo	3	41
41013 opleiding leerlingwezen =<24mnd na mavo/vbo	3	41
41014 basisberoepsopleiding (web) bol	3	41
41015 basisberoepsopleiding (web) bbl (incl. geen aanduiding leerweg)	3	41
41016 experimentele leergang vmbo-mbo2 ¹⁶	3	41
41017 reguliere beroepsopleiding vergelijkbaar met (web) bbo	3	41
41020 overige beroepsopleidingen vergelijkbaar met (web) bbo	3	41
41104 educatie prg 4 en pro 4	3	41
2112 Mbo3		
42001 opleiding in kader van leerlingwezen met middelbaar niveau; zwaartepunttypering in mbo3 obv duur >=3jr	3	
42014 educatie er 4	3	42
42030 mbo 13mnd-<3j fte	3	42
42040 primaire opleiding leerlingwezen 25mnd-<6j	3	42
42050 vakopleiding (web) bol (incl. geen aanduiding leerweg)	3	42
42060 vakopleiding (web) bbl	3	42
42070 andere eerste beroepsopleidingen 13mnd-<3j fte na mavo/vbo	3	42
42080 secundaire opleiding leerlingwezen 25mnd-<6j cumulatief	3	42
42090 andere voortgezette beroepsopleidingen 13mnd-<3j fte cumulatief	3	42
42400 overige beroepsopleidingen met soi 4.2	3	42
42500 overige beroepsopleidingen met soi 4.2 >=6mnd fte na voorgaande	4	42
212 Mbo4		

Wijzigingen SOI 2021: een aantal MBO-opleidingen zijn gecorrigeerd van MBO4-specialistenopleiding naar MBO4-middenkaderopleiding en vice versa. MBO-specialistenopleidingen zijn in de ISCED 2011 ingedeeld in subcategory 454 in plaats

¹⁶ Geïntegreerde opleiding vmbo met basisberoepsopleiding aan vmbo-scholen

Opleidingstypen ¹⁰ naar categorieën van de SOI 2021 publicatieindeling naar niveau (1 ^e tm 4 ^e aggregatieniveau), behaald niveau ¹¹	ISCED 2011 levels ¹²	SOI 2016 niveau basisindeling ¹³
---	---------------------------------	---

van 453. Na afronding van MBO-specialistenopleidingen heeft men toegang tot een opleiding op ISCED-level 5 of 6, ondanks dat de opleiding bedoeld is om als vervolg op de middenkaderopleiding hiermee beter toegerust te zijn om de arbeidsmarkt te betreden. De 3 op de derde digit geeft aan dat het eindonderwijs betreft, deze is gecorrigeerd in 4 wat betekent dat toegang tot tertiair onderwijs is verkregen.

2121 Mbo4

43020 mbo 3-4j	3	43
43030 middenkaderopleiding (web) bol (incl. geen aanduiding leerweg)	3	43
43040 middenkaderopleiding (web) bbl	3	43
43060 specialistenopleiding (web) bol	4	43
43070 specialistenopleiding (web) bbl (incl. geen aanduiding leerweg)	4	43
43080 voortgezette opleiding leerlingwezen 6-<10j cumulatief	4	43
43090 overige beroepsopleidingen 3-<5j fte cumulatief na mavo/vbo	3	43
43500 beroepsopleiding na havo/mbo4 <2j fte ¹⁷	4	43
43590 overige beroepsopleidingen met soi 4.3	4	43

213 Havo, vwo

2131 Havo-bovenbouw

42010 (bovenbouw) havo, mms	3	42
42011 vso, uitstroomprofiel vervolgonderwijs: (bovenbouw) havo, mms	3	
42020 vhbo (algemeen vormend)	3	42
42200 hbo propedeuse ¹⁸	3	42
43015 voorbereidend jaar hbo (beroepsopleiding) ¹⁹	3	43
43200 hbo propedeuse	3	43

2132 Vwo-bovenbouw

43010 (bovenbouw) vwo, hbs, gymnasium	3	43
43011 vso, uitstroomprofiel vervolgonderwijs: (bovenbouw) vwo, hbs, gymnasium	3	
43250 wo propedeuse	3	43
43400 ou-module, andere voorbereidende cursussen op ho	4	43
43450 hovo-cursus (hoger onderwijs voor ouderen)	4	43

3 Hbo, wo / Hoog

31 Hbo-, wo-bachelor

311 Hbo-, wo-bachelor

Wijzigingen SOI 2021: CTO-codes 52300 en 52310 zijn ingedeeld in ISCED-level 3, zie toelichting paragraaf 3.3. Verder is binnen CTO 52150 voor een aantal docentenopleidingen een correctie doorgevoerd, er waren hier zowel universitaire als hbo-eerstegraads docentenopleidingen ondergebracht. De universitaire docentenopleidingen zijn gecorrigeerd in 60100 of 60410. aan de HBO-bachelors.

3111 Hbo-associate degree

51100 kort hbo 2-<3j fte	5	51
51150 hbo associate degree	5	51
51200 hbo 3-<4j fte	5	51
51250 overige beroepsopleidingen na havo/mbo4 2-3j fte ²⁰	5	51

3112 Hbo-bachelor

52100 tweede- en derdegraadsakten/docentenopleiding	6	52
52110 nascholing docenten tweede- en derdegraads ²¹	6	52
52115 nascholing tot docent	6	52
52150 eerstegraadsakte hbo-niveau ²²	6	52
52160 mo onbekend eerste- of tweedegraads	6	52
52210 hbo bachelor (geen docentenopleiding)	6	52
52250 overige posthbo-opleidingen <1j fte	6	52
52300 overige beroepsopleidingen na havo/mbo4 4-<5j fte	6	52
52310 overige beroepsopleidingen met soi 5.2	6	52

3113 Wo-bachelor

53100 wo kandidaats ²³	6	53
-----------------------------------	---	----

¹⁷ W.o. ambi-modules

¹⁸ Indien niveau van actueel of hoogst gevolgd onderwijs wordt gemeten coderen als hbo-bachelor

¹⁹ Bijv. voor lerarenopleidingen in het beroepsonderwijs, voor mensen met onvoldoende vooropleiding

²⁰ W.o. ambi-diplomaprogramma's

²¹ W.o. Mo A

²² Leraar lichamelijke oefening, godsdienst

²³ Inclusief kandidaatsopleidingen met een duur <3j

Opleidingstypen ¹⁰ naar categorieën van de SOI 2021 publicatieindeling naar niveau (1 ^e tm 4 ^e aggregatieniveau), behaald niveau ¹¹	ISCED 2011 levels ¹²	SOI 2016 niveau basisindeling ¹³
53200 wo bachelor	6	53
32 Hbo-, wo-master, doctor		
321 Hbo-, wo-master, doctor		
<i>Wijzigingen SOI2021: CTO-codes 60460, 60600, 60300 en 60691 zijn ingedeeld in ISCED-level 7, zie toelichting paragraaf 3.3. Verder is binnen CTO 60150 en 60155 voor een aantal opleidingen een correctie doorgevoerd omdat sprake was van een HBO-master in plaats van een WO-master, deze zijn gecorrigeerd in 60450. Binnen CTO 60410 en 60421 waren HBO-masteropleidingen ondergebracht, deze zijn gecorrigeerd in 60450.</i>		
3211 Hbo-master		
60450 hbo master	7	60
60460 tweede fase / posthbo >=1j fte dwz >=42pnt ²⁴	7	60
60510 private mastersopleiding na hbo	7	60
60600 particuliere of bedrijfsopleiding na hbo >=1j	7	60
3212 Wo-master		
60100 wo doctoraal 4j dwz 168pnt ²⁵	7	60
60150 wo master 1j ²⁶	7	60
60155 wo master 2 - <3j ²⁷	7	60
60200 wo doctoraal 5-6j dwz >168pnt	7	60
60250 officiersopleiding kim/kma	7	60
60300 (overige) postacademiale cursussen	7	60
60410 eerstegraadsakte (niet postdoctoraal) ²⁸	7	60
60420 postdoctorale lerarenopleiding	7	60
60421 educatieve master 1 of 2 jaar (eerstegraadsakte) ²⁹	7	60
60530 private mastersopleiding na wo	7	60
60691 particuliere of bedrijfsopleiding na wo <1j	7	60
60692 particuliere of bedrijfsopleiding na wo >=1j	7	60
60800 overig onderwijs met soi 6 vervolgoopleidingen soi5	7	60
70155 wo master >= 3j ³⁰	7	70
70200 wo opleidingen arts en apotheker	7	70
70510 overige tweedefase-opleiding na wo cum <6j (excl. lerarenopleidingen)	7	70
70520 overige tweedefase-opleiding na wo cum >=6j	7	70
3213 Doctor		
70300 opleiding tot de graad van doctor	8	70

Afkortingen

cum	cumulatief
fte	voltijdequivalenten
mbo4	kwalificatieniveau 4 van het mbo
nt2	Nederlands als tweede taal, zie bijlage 3
kse	Kwalificatiestructuur educatie, zie bijlage 3
ou	Open universiteit
pnt	studiepunten binnen de hoger onderwijs ten tijde van de tweefasenstructuur en tussen haakjes in Bama-structuur
prg, pro, sr, er	Professionele redzaamheid gekwalificeerd, professionele redzaamheid ongekwalificeerd, sociale redzaamheid, educatieve redzaamheid
mo A, mo B	Tweedegraads-, resp. eerstegraadsopleiding
znd	Zonder nadere differentiatie

²⁴ Geen docentenopleiding

²⁵ Oude wo-opleidingen worden ingedeeld naar duur van de recentere opleidingen

²⁶ Doorstroommaster

²⁷ Doorstroom- of researchmaster, geen educatieve master

²⁸ Voortgezette hbo-opleiding; Mo B

²⁹ Duur is 2j in aansluiting op wo bachelor, 2j na hbo-lerarenopleiding (incl. schakeljaar) en 1j na reguliere doorstroommaster

³⁰ Bama-opvolger van de oude postdoctorale opleidingen (70200)

Bijlage 2b Indeling naar niveau en type onderwijs, CTO-reeks 2 en 3

Opleidingstypen³¹ conform gesloten onderwijsvraagstelling naar categorieën van de SOI 2021 publicatieindeling naar niveau (4^e aggregatieniveau) en levels van de ISCED 2011, behaald en actueel/gevolgd niveau³²

	SOI 2021 niveau		ISCED 2011 level	
	Hoogst behaald niveau	Actueel / gevolgd niveau	Hoogst behaald niveau	Actueel / gevolgd niveau
CTO-Reeks 2				
01001 geen onderwijs gevolgd	1111	1111	0	0
01002 onderwijs aan kleuters	1111	1111	0	0
01003 basisonderwijs groep 3-8	1112	1112	1	1
01004 (basis)educatie	1112	1112	1	1
01005 gemeenschappelijke leerjaren avo	1212	1212	2	2
01006 praktijkonderwijs	1211	1211	2	2
01007 assistentenopleiding (web) bol	1213	1213	2	2
01008 assistentenopleiding (web) bbl (incl. geen aanduiding leerweg)	1213	1213	2	2
01009 havo/mms leerjaar 1-3	1222	1222	2	2
01010 hbs/vwo/atheneum/gymnasium leerjaar 1-3	1222	1222	2	2
01011 voortgezet speciaal onderwijs	1221	1221	2	2
01012 mavo	1221	1221	2	2
01013 vmbo basis- en kaderberoepsgerichte leerweg	1212	1212	2	2
01014 vmbo theoretische- of gemengde leerweg	1221	1221	2	2
01015 lbo, vbo	1212	1212	2	2
01016 overige beroepsopleiding of cursus met lager niveau	1213	1213	2	2
02001 deelcertificaat havo/vwo	1222	1222	2	2
02002 basisberoepsopleiding (web) bol	2111	2111	3	3
02003 basisberoepsopleiding (web) bbl (incl. geen aanduiding leerweg)	2111	2111	3	3
02004 (bovenbouw) havo, mms	2131	2131	3	3
02005 opleiding in kader van leerlingwezen met middelbaar niveau	2110	2110	3	3
02006 vakopleiding (web) bol (incl. geen aanduiding leerweg)	2112	2112	3	3
02007 vakopleiding (web) bbl	2112	2112	3	3
02008 overige beroepsopleiding met middelbaar niveau	2110	2110	3	3
02009 (bovenbouw) vwo, hbs, gymnasium	2132	2132	3	3
02010 mbo-opleiding volgens oude structuur (tot 1998, geen leerlingwezen)	2121	2121	3	3
02011 middenkaderopleiding (web) bol (incl. geen aanduiding leerweg)	2121	2121	3	3
02012 middenkaderopleiding (web) bbl	2121	2121	3	3
02013 wo propedeuse	2132	3113	3	6
02014 beroepsopleiding na havo/mbo 6mnd -< 1jr met middelbaar niveau	2121	2121	4	4
03001 overige beroepsopleiding met hoger niveau	3111	3111	5	5
03002 hbo associate degree	3111	3111	5	5
03003 hbo bachelor	3112	3112	6	6
03004 post-hbo opleiding 6 mnd-1jr	3112	3112	6	6
03005 wo bachelor	3113	3113	6	6
03006 wo doctoraal	3212	3212	7	7
03007 wo master	3212	3212	7	7
03008 hbo master	3211	3211	7	7
03009 post-hbo opleiding 1 -< 3jr	3211	3211	7	7
03010 post-doctorale beroepsopleiding (bv arts, apotheker)	3212	3212	7	7
03011 opleiding tot de graad van doctor	3213	3213	8	8
09001 leergang onbekend	9999	9999	9	9
CTO-Reeks 3				
81010 geen onderwijs gevolgd	1111	1111	0	0
81020 onderwijs aan kleuters	1111	1111	0	0
81030 basisonderwijs groep 3-8	1112	1112	1	1
81040 (basis)educatie	1112	1112	1	1
81050 gemeenschappelijke leerjaren avo	1212	1212	2	2
81060 praktijkonderwijs	1211	1211	2	2

³¹ Alleen opleidingstypen die overeenkomen met categorieën van de gesloten onderwijsvraagstelling naar niveau, CTO-reeks 2 en 3. zie par 4.3.2.

³² Het niveau kan afwijken indien het actuele of gevolgde niveau wordt gemeten, bijvoorbeeld bij de HBO- of WO-propedeuse.

	SOI 2021 niveau		ISCED 2011 level	
	Hoogst behaald niveau	Actueel / gevolgd niveau	Hoogst behaald niveau	Actueel / gevolgd niveau
81070 lbo, vbo	1212	1212	2	2
81080 overige beroepsopleiding of cursus met lager niveau	1213	1213	2	2
81090 vmbo basis- en kaderberoepsgerichte leerweg	1212	1212	2	2
81095 entreeopleiding, assistentenopleiding (web)	1213	1213	2	2
81100 assistentenopleiding (web) bol	1213	1213	2	2
81110 assistentenopleiding (web) bbl (incl. geen aanduiding leerweg)	1213	1213	2	2
81120 voortgezet speciaal onderwijs	1221	1221	2	2
81130 mavo	1221	1221	2	2
81140 vmbo theoretische- of gemengde leerweg	1221	1221	2	2
81145 havo/vwo leerjaar 1-3	1222	1222	2	2
81150 havo/mms leerjaar 1-3	1222	1222	2	2
81160 hbs/vwo/atheneum/gymnasium leerjaar 1-3	1222	1222	2	2
81170 deelcertificaat havo/vwo	1222	1222	2	2
82010 basisberoepsopleiding (web) bol	2111	2111	3	3
82015 overige (bedrijfs)opleiding/cursus vergelijkbaar met basisberoeps- of vakopleiding (web)	2110	2110	3	3
82017 basisberoeps- of vakopleiding (web), kmbo, leerlingwezen	2110	2110	3	3
82020 basisberoepsopleiding (web) bbl (incl. geen aanduiding leerweg)	2111	2111	3	3
82030 opleiding in kader van leerlingwezen met middelbaar niveau < 3jr	2111	2111	3	3
82040 overige beroepsopleiding met middelbaar niveau < 1jr	2111	2111	3	3
82050 vakopleiding (web) bol (incl. geen aanduiding leerweg)	2112	2112	3	3
82060 opleiding in kader van leerlingwezen met middelbaar niveau >= 3jr	2112	2112	3	3
82070 overige beroepsopleiding met middelbaar niveau >= 1jr	2112	2112	3	3
82080 vakopleiding (web) bbl	2112	2112	3	3
82085 (bovenbouw) havo, vwo	2130	2130	3	3
82090 (bovenbouw) havo, mms	2131	2131	3	3
82100 (bovenbouw) vwo, hbs, gymnasium	2132	2132	3	3
82105 overige (bedrijfs)opleiding/cursus vergelijkbaar met middenkaderopleiding (web)	2121	2121	3	3
82107 middenkaderopleiding (web), mbo-opleiding volgens oude structuur (tot 1998, geen leerlingwezen)	2121	2121	3	3
82110 mbo-opleiding volgens oude structuur (tot 1998, geen leerlingwezen)	2121	2121	3	3
82120 middenkaderopleiding (web) bol (incl. geen aanduiding leerweg)	2121	2121	3	3
82130 middenkaderopleiding (web) bbl	2121	2121	3	3
82140 wo propedeuse	2132	3113	3	6
82150 beroepsopleiding na havo/mbo 6mnd -< 1jr met middelbaar niveau	2121	2121	4	4
83010 overige beroepsopleiding met hoger niveau	3111	3111	5	5
83015 hbo associate degree, korte hbo opleiding >= 1jr	3111	3111	5	5
83020 hbo associate degree	3111	3111	5	5
83030 hbo bachelor	3112	3112	6	6
83040 post-hbo opleiding 6 mnd-1jr	3112	3112	6	6
83050 wo bachelor	3113	3113	6	6
83055 pre-master	3113	3113	6	6
83060 post-hbo opleiding 1 -< 3jr	3211	3211	7	7
83070 hbo master	3211	3211	7	7
83075 wo master, doctoraal	3212	3212	7	7
83080 wo doctoraal	3212	3212	7	7
83090 wo master	3212	3212	7	7
83100 post-doctorale beroepsopleiding, post-master (bv arts, apotheker)	3212	3212	7	7
83110 opleiding tot de graad van doctor	3213	3213	8	8

Bijlage 3 Wijzigingen structuur SOI sinds 1978

Tot 1978 bestond er geen Standaard onderwijsindeling van het CBS. Bij de Volkstelling van 1971 werden er zelfs twee indelingen gehanteerd: één voor personen die geen dagopleiding meer volgen en één voor personen die nog wel dagonderwijs volgen. Sinds het ontstaan van de SOI zijn enkele wijzigingen in de structuur van de indeling aangebracht. Deze worden hierna beschreven. Daarnaast omvatte iedere nieuwe editie evenals de SOI 1998 meer opleidingsbenamingen met name ten gevolge van veranderingen in het onderwijsveld.

Wijzigingen niveau-indeling

In 1980 verschenen de eerste publicaties van de SOI 1978 waarin opleidingen worden ingedeeld naar niveau en richting. Bijgewerkte edities of supplementen daarop verschenen in 1982, 1986, 1989 en 1993. In 1995, 1996 en 1997 zijn uitsluitend elektronische publicaties over de SOI verschenen, waarin geen structurele wijzigingen van de SOI voorkwamen.

In de verschenen methodologische verantwoordingen werd aangegeven dat het niveau van een opleiding moest worden vastgesteld aan de hand van de minimum onderwijsloopbaan die gevolgd moet zijn om de opleiding met succes te kunnen volgen. De indeling in niveaus sloot aan bij de structuur van het reguliere onderwijs.

De indeling naar niveau was/ is als volgt (de wijzigingen die in de loop der tijd zijn aangebracht zijn gecursiveerd):

- 1 onderwijs aan kleuters
- 2 lager/ primair (2002/'03) onderwijs
- 3 voortgezet/ secundair (2002/'03) onderwijs, lagere trap /eerste fase (2003)
  - 3.1 laag (2003)
  - 3.2 midden (2003)
  - 3.3 hoog (2003)
- 4 voortgezet/ secundair (2002/'03) onderwijs, hogere trap/ tweede fase (2003)
  - 4.1 kort (1998)/ laag (2003)
  - 4.2 middellang (1998)/ *midden* (2003)
  - 4.3 lang (1998)/hoog (2003)
- 5 hoger onderwijs, eerste fase/ *trap* (1986)/ *fase* (2003)
  - 5.1 laag (2003)
  - 5.2 midden (2003)
  - 5.3 hoog (2003)
- 6 hoger onderwijs tweede fase/ *trap* (1986)/ *fase* (2003)
- 7 hoger onderwijs derde trap (1986)/ *fase* (2003)

In deze indeling konden (en kunnen) opleidingen buiten het reguliere onderwijs worden ingepast. Hierbij wordt gelet op de lengte van de minimaal vereiste of gewenste voorafgaande reguliere en niet-reguliere onderwijs.

In navolging van de ISCED heeft in de oorspronkelijke versie van de SOI 1978 een niveau 8 'niet naar niveau in te delen' bestaan. Aanvankelijk werden op dit niveau opleidingen van korte duur en/ of afwijkende structuur gecodeerd waarvan bovendien mocht worden aangenomen

dat ze geen rol speelden bij het bepalen van het opleidingsniveau van een persoon. Bij de uitbreiding van het aantal opleidingsbenamingen, als gevolg van de toenemende belangstelling voor permanente educatie, die vooral buiten het reguliere onderwijs tot uiting kwam, dijde het aantal opleidingen op 'niveau' 8 sterk uit. Aangezien het CBS achteraf de motivatie voor niveau 8 niet steekhoudend vond, omdat de indeling naar niveau gebaseerd is op het minimale voorgaande onderwijs, komt in de SOI 1978 editie 1989, niveau 8 niet meer voor. De opleidingen die daarin aanvankelijk voorkwamen, zijn opnieuw getypeerd naar de geldende regels van minimaal vereiste of gewenste vooropleiding en van een andere niveaucode voorzien.

Na de invoering van de tweefasestructuur in het wetenschappelijk onderwijs (1982) is het wetenschappelijk onderwijs in de eerste fase vanwege de kortere duur van de studie voor het doctoraalexamen (in vergelijking met het doctoraal examen oude stijl) aanvankelijk (editie 1989) ingedeeld in niveau 5, waar ook het hoger beroepsonderwijs is ingedeeld. De tweede fase kreeg niveau 6. In de editie 1993 is dit teruggedraaid. De propedeuse en het vroegere kandidaats van het wetenschappelijk onderwijs kwamen op niveau 5 (het hbo-niveau), het doctoraal (oude en nieuwe stijl) op 6 en alle tweedefase-opleidingen (en daarmee vergelijkbare oudere opleidingen) op een nieuw niveau 7.

1998

Het belangrijkste verschil tussen de SOI 1998 en de SOI 1978 (laatste editie 1997) is dat in de SOI 1998 niveau 4 is onderverdeeld in drie subniveaus. Niveau 4 omvat de bovenbouw van havo en vwo, kort en lang mbo, de meeste opleidingen in het kader van het leerlingwezen, de kwalificatieniveaus 2, 3 en 4 van de WEB (zie bijlage 3) en andere opleidingen die qua niveau daarmee vergelijkbaar zijn.

Een gevolg van deze onderverdeling was dat de SOI-code van 5 naar 6 digits ging.

2002/'03

In het studiejaar 2002/'03 is het Bachelor-Masterysteeem ingevoerd in het hoger onderwijs. Alle nieuwe bacheloropleidingen zijn op niveau 5 gekomen en de nieuwe masteropleidingen op niveau 6. Dit geldt voor zowel de hbo- als de wo-opleidingen. In het nieuwe systeem worden de eerstegraads universitaire lerarenopleidingen gegeven als 2-jarige masteropleiding na een wo- bacheloropleiding. Bij de tweefasestructuur was het een 1-jarige tweedefase-beroepsopleiding die (ondanks de relatief korte duur) ingedeeld was op niveau 7. Dit was één niveau hoger dan de eerstegraads lerarenopleidingen die aan het hbo worden gegeven. In de editie 2002/'03 zijn alle oude en nieuwe eerstegraads lerarenopleidingen op niveau 6 (terug)geplaatst om meer uniformiteit in de classificatie te bewerkstelligen. Alleen de eerstegraads lerarenopleiding lichamelijke oefening is geplaatst op niveau 5, omdat het een gewone 4-jarige hbo-opleiding is, die bij de invoering van de BaMa-structuur is omgezet in een bacheloropleiding.

2003/'04

Het belangrijkste verschil tussen de SOI 2003 en de SOI 1998 (laatste editie 2002/'03) is dat in de SOI 2003 behalve niveau 4, ook de niveaus 3 en 5 zijn onderverdeeld in drie subniveaus. Niveau 3 omvat de eerste fase van het voorgezet onderwijs, zoals het vmbo, de onderbouw van havo en vwo, de assistentenopleiding van het mbo (kwalificatieniveaus 1 van de WEB (Wet Educatie en Beroepsonderwijs)) en andere opleidingen die qua niveau daarmee vergelijkbaar zijn. De theoretische (=mavo), de gemengde en de kaderberoepsgerichte leerweg van het vmbo vormen niveau 3.3, de basisberoepsgerichte leerweg, de assistentenopleiding en de daarmee vergelijkbare oudere opleidingen vormen 3.2. In de edities 2005/'06 en 2006/'07 waren de assistenten- en soortgelijke opleidingen in 3.3 geplaatst in plaats van in 3.2. Sinds kort wordt de assistentenopleiding echter ook als alternatief van de basisberoepsgerichte leerweg van het vmbo aangeboden aan jonge leerlingen die niet in staat zijn het diploma van dit programma te behalen. De opleiding was dus aanvankelijk te hoog ingedeeld. In 3.1 vallen kortere opleidingen en cursussen, die men met voltooid basisonderwijs kan volgen, waaronder enkele niveaus van de basiseducatie.

Niveau 5 omvat de nieuwe universitaire bacheloropleiding, het oude kandidaats, lang hbo (bachelor), andere beroepsopleidingen die daarmee qua duur en benodigde vooropleiding vergelijkbaar zijn en korte post hbo-opleidingen. De universitaire propedeuse werd in de SOI 1998 en SOI 1978 vanaf de editie 1993, tezamen met het kandidaats op niveau 5 geplaatst. Deze propedeuse is in de SOI 2003 teruggeplaatst naar niveau 4.3, terwijl het kandidaats tezamen met de nieuwe universitaire bacheloropleidingen op niveau 5.3 is gekomen. Opleidingen die gelijk of gelijkwaardig zijn aan de 4-jarige hbo-opleiding vormen 5.2. In 5.1 zijn korte hbo, de associate degree en soortgelijke opleidingen gekomen die ten minste 2 jaar in voltijd duren. 5.1 komt overeen met ISCED 5B.

Verder zijn in de SOI 2003 de afbakeningen tussen niveau 3 en 4.1 en die tussen 4.3 en 5 iets aangepast.

Inpassing (nieuwe) opleidingstypen

1998/'99

De SOI sluit vanaf 1998 aan bij de kwalificatiestructuur van de WEB.. Ook alle oudere en niet meer bestaande opleidingen die zijn opgenomen in de SOI, zijn met behulp van informatie over de vereiste vooropleiding, duur en studiebelasting zo goed mogelijk naar subniveau ingedeeld.

1999/2000

In de editie 1999/2000 zijn voor het eerst de vier nieuwe profielen van het havo en vwo opgenomen.

2000/'01

In de editie 2000/'01 zijn de verschillende leerwegen in het voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs (vmbo) opgenomen. Dit zijn:

- basisberoepsgerichte leerweg: deze leerweg leidt toe naar mbo-opleidingen op kwalificatieniveau 2, de

- basisberoepsopleidingen
- kaderberoepsgerichte leerweg: deze leerweg geeft toegang tot mbo-opleidingen op kwalificatieniveau 3 en 4, d.w.z. naar de vakopleidingen en de middenkaderopleidingen
- gemengde leerweg: heeft hetzelfde niveau als de theoretische leerweg, maar bevat ook een beroepsgericht vak
- theoretische leerweg: opvolger van de mavo

Binnen elk van deze leerwegen is nog 'leerweg-ondersteunend onderwijs' (lwoo) ingericht, waarbij leerlingen extra zorg ontvangen (vergelijkbaar met het vroegere ivbo: individueel voorbereidend beroepsonderwijs). Deze opleidingen worden in het opleidingsbestand van de SOI niet afzonderlijk onderscheiden.

2001/'02

In de editie 2001/'02 zijn binnen iedere leerweg van het vmbo behalve de richtingen ook de reguliere differentiaties daarbinnen opgenomen.

Voorts zijn ook de combinaties van profielen van havo en vwo opgenomen. Deze zijn in de editie 2003/'04 echter weer geschrapt

2002/'03

In de editie 2002/'03 is de Bachelor-Masterstructuur, die bij de meeste universiteiten in het studiejaar 2002/'03 is geïntroduceerd, opgenomen. Dit betekent dat het opleidingsregister is uitgebreid met 174 universitaire bachelor- en 198 masteropleidingen. De 'nieuwe' 4-jarige bacheloropleidingen in het hbo en de voortgezette hbo-opleidingen, die vermoedelijk tot een masterdiploma zullen leiden, zijn alleen als nieuwe opleiding opgenomen wanneer zij een andere benaming hebben dan de reeds opgenomen hbo-opleidingen. Het enige wat bij de hbo-opleidingen verandert, is immers de titel die het diploma daarvan nu ook in Nederland oplevert. Hbo-ers konden zich in het buitenland al heel lang tooien met de bachelor-titel.

2003/'04

De revisie die geëffectueerd is in de SOI 2003 heeft tot gevolg gehad dat een behoorlijk aantal opleidingen dat in de SOI is opgenomen van niveau is veranderd. In de meeste gevallen gaat het om de toekenning van een subniveau binnen het oorspronkelijke niveau van een opleiding.

In een aantal gevallen zijn opleidingen naar een geheel ander niveau of subniveau verplaatst. Dit laatste betreft met name de verplaatsing van beroepsopleidingen (na havo of mbo) korter dan 2 jaar, losse ambimodules, OU-cursussen en propedeuses van niveau 5 naar 4.3.

Verder is een aantal opleidingen van 3 naar 4.1 verplaatst en van 4.1 naar 3.3. Dit betreft in het eerste geval een aantal voornamelijk particuliere technische opleidingen na een vooropleiding op vbo-niveau die sterk lijken op basisberoepsopleidingen. In het tweede geval gaat het vooral om talen- en computercursussen voor gevorderden.

De vormen van basiseducatie voor volwassenen waarvoor geen voltooid basisonderwijs noodzakelijk is, zijn teruggeplaatst van niveau 3 naar niveau 2.

Opleidingen met SOI-niveau 6 in SOI 2003 die afkomstig zijn uit niveau 5 zijn de officiersopleidingen na VWO (KIM/KMA), de (voortgezette) opleidingen aan de academies voor beeldende kunst en een aantal korte particuliere masteropleidingen van voor het BaMa-tijdperk. Bij de revisie is ervoor gekozen alle masteropleidingen, regulier en niet-regulier, ongeacht of deze wel of niet zijn geaccrediteerd, op niveau 6 te plaatsen.

2005/'06

Al enige tijd was het mogelijk dat leerlingen van de basisberoepsgerichte leerweg van het vmbo (SOI-niveau 3.2) via een combinatie van werken en leren hun diploma konden krijgen. Hierbij is sprake van beperkte stages. Vanaf dit schooljaar is het mogelijk dat leerlingen die niet in staat zijn op deze wijze een diploma te verkrijgen reeds op het vmbo binnen het kader van de basisberoepsgerichte leerweg een WEB-assistentenopleiding (mbo 1) volgen onder verantwoordelijkheid van een ROC, dat normaliter deze opleiding verzorgt, echter veelal voor oudere voortijdige schoolverlaters. Dit betekent dat de assistentenopleiding eerder thuishoort in SOI 3.2 dan in SOI 3.3. Dit opleidingstype is dan ook verplaatst, evenals daarmee vergelijkbare oude opleidingen in het leerling-wezen.

De volwasseneneducatie heeft een andere structuur gekregen: Basisstructuur educatie. Deze heeft geleid tot inpassing op diverse niveaus in de SOI en nieuwe typen opleidingen, die in plaats komen van KSE1-6 (zie bijlage 3.2).

2006/'07

In deze editie zijn voor het eerst de tweejarige opleidingen aan het hbo opgenomen die leiden tot een associate degree.

Voor dit schooljaar is de kwalificatiestructuur van het mbo gereorganiseerd om deze beroepsopleidingen om te kunnen vormen tot competentiegerichte opleidingen. Hierbij is de indeling in vier niveaus en twee leerwegen gehandhaafd. Dit heeft geleid tot ca 700 nieuwe opleidingen in de SOI.

2008/'09

Met ingang van editie 2008/'09 zijn als laatste categorie de opleidingen voor arts en apotheker in de Bama structuur overgegaan. Deze opleidingen vervangen de postdoctorale opleidingen voor arts en apotheker, ze duren 3 jaar en hebben eveneens niveau 7 gekregen.

2016/'17

In de SOI 2016 is aansluiting verkregen met de internationale indeling naar onderwijsniveau in 3 categorieën. Hiertoe zijn een aantal categorieën opleidingen van niveau 41 naar 33 verhuisd. Deze opleidingen leiden niet tot een startkwalificatie maar werden op grond van het SOI-niveau 41 in de publicatie-indeling bij middelbaar niveau ingedeeld. Door de correctie zijn deze opleidingen nu bij lager niveau ingedeeld.

Het betreft deelcertificaten havo, vwo en meao, nt2-5 en kse-5 kse-6 en de gemeenschappelijke leerjaren mbo.

Daarnaast zijn certificaten volwasseneducatie prg4, pro4 en er4 in de ISCED 2011 gerekend tot niveau 3 met level completion in plaats van non-level completion. Hierdoor worden ze indien hoogst behaald niveau wordt gemeten gerekend tot middelbaar in plaats van lager onderwijsniveau.

2020/'21

Invoering van SOI 2021

Basisindeling naar niveau niet langer in gebruik, de basisindeling naar niveau van de SOI 2016 kan van code type opleiding worden afgeleid. Publicatieindeling naar niveau is standaard voor meten van onderwijsniveau.

2021/'22

De uitstroomprofielen arbeidsmarkt en dagbesteding in het voortgezet speciaal onderwijs krijgen een eigen CTO-code en worden ondergebracht bij categorie 1211 'Praktijkonderwijs' van de publicatieindeling naar niveau van de SOI 2021.

2022/'23

De verschillende onderwijssoorten die binnen uitstroomprofiel vervolgonderwijs door deelnemers van het voortgezet speciaal onderwijs kunnen worden gevolgd krijgen een eigen CTO-code. Deze nieuwe CTO-codes worden ondergebracht bij dezelfde categorieën van de publicatieindeling naar niveau van de SOI 2021 als de overeenkomstige onderwijssoort die binnen het VO kan worden gevolgd, zie bijlage 2a.

Wijziging indeling naar richting

Sinds het ontstaan van de SOI 1978 is de indeling naar richting alleen in 1983 en in de edities 1987 en 1989 gewijzigd. Daarna en ook in de SOI 1998 is de sector-indeling hetzelfde gebleven.

1983

Uit de in 1983 verschenen publicatie Standaard Onderwijs-indeling 1978 Deel 4 Afkortingen, meerduidige benamingen blijkt een kleine wijziging van de indeling naar sector en subsector. Aanvankelijk was de huidige sector Openbare orde en veiligheid (90) een subsector (91) van de een sector Overig en onbekend (90). Deze sector is in 1983 gesplitst in twee sectoren:

- 90 Openbare orde en veiligheid
- 95 Overig onderwijs.

Tevens kreeg sector 90 drie subsectoren:

- 91 Zonder nadere differentiatie

- 92 Met technisch onderwijs
- 93 Met andere differentiaties

1987

De editie 1987 vermeldt de volgende aanpassingen van rubriek(sgroep)en:

Vervallen zijn:

0122 (buitengewoon onderwijs voor kinderen zonder vaste woonplaats) Bij de overgang van buitengewoon onderwijs naar speciaal onderwijs is het onderwijs aan kinderen zonder vaste woonplaats overgebracht naar het basisonderwijs.

6250 (detailhandel met technisch accent, dat wil zeggen opleidingen daarvoor) bleek leeg te blijven en is daarom opgeheven.

3612/ 3812 (timmeren), 3681 (chemische techniek), 3684 (textiel-, leerbereiding) en 3687 (bedrijfstechniek) vervielen door herschikking.

Nieuwe rubriek(sgroep)en:

- 0617 pedagogisch-didactische cursussen voor leerkrachten
- 2250 hoefbeslag
- 2320 bloemeteelt vakbekwaamheid
- 4210 weg- en railvervoer met technisch accent
- 4320/ 4330/ 4340 transport-, communicatie- en verkeersonderwijs met economisch, administratief of commercieel accent
- 4420 transport, communicatie en verkeer met persoonlijke/sociale verzorging: luchtvaart (w.o. stewardessenopleiding)
- 5242 hart/longfunctie-opleidingen
- 6220 opleidingen technische bedrijfsvoering
- 7160 sociale vorming
- 8320 sociale verzorging met economisch, administratief of commercieel accent

Verder uitgesplitst zijn vanwege aantal en diversiteit van de opleidingen:

- 2120 tuinbouw
- 2150 veeteelt
- 3660 en 3860 grafische techniek
- 3670 en 3870 procestechiek (aanvankelijk voedings-middelentechniek)
- 7180 sociaal-cultureel overig

Om dezelfde reden is herschikt de uitsplitsing van:

- 0641 en 0643 houttechniek, timmeren, bouwkunde (leraren)
- 3610 en 3810 bouwkunde
- 3640 en 3840 werktuigbouwkunde
- 9100 en 9300 onderwijs in openbare orde en veiligheid

De titels zijn gewijzigd, meestal in verband met een betere dekking van de inhoud van de groep, van:

- 5241 neurofysiologie
- 5243 radiologie
- 6110 algemene en bedrijfseconomie
- 6120 bedrijfskunde, management, efficiency
- 6145 geld- en bankzaken

Tenslotte zijn nog de gevolgen verwerkt van naamsveranderingen en wijzigingen in de onderwijsstructuur en -organisatie in de titels van de classificatie.

1989

In de editie 1989 zijn in verband met maatschappelijke en technologische ontwikkelingen drie codes verder uitgesplitst:

- 7160 *sociale vorming:*
- 7161 persoonlijke ontplooiing
- 7163 burger- en gemeenschapskunde (cursussen vakbondswerk, OR, etc)
- 7165 communicatieve vaardigheden

Enkele opleidingsbenamingen uit 6120, 6620 en 9800 zijn toen hier ondergebracht.

- 6620 *openbaar bestuur:*
- 6621 administratief beheer
- 6623 financieel beheer
- 6628 overig en algemeen
- 3653 *elektronicatechniek (inclusief telecommunicatietechniek):*
- 3652 computer en informatica
- 3653 elektronica algemeen/ radio-tv
- 3654 telecommunicatie/ datacommunicatie

Voorts kregen twee codes andere benamingen.

- 3655 meet- en regeltechniek werd: industriële procesautomatisering; informatieverwerking werd: administratieve procesautomatisering.

1993

In de editie 1993 zijn alle opleidingsbenamingen voorzien van een uniek opleidings(volg-)nummer³³. Vervolgens is de relatie vastgelegd tussen de opleidingsnummers en de SOI-code. Dit zijn n: 1 relaties. Deze maken verfijning van de codering mogelijk, althans wanneer deze opleidingsnummers ook zijn vastgelegd. Dit nieuwe systeem maakt het minder noodzakelijk wijzigingen in de sectorindeling aan te brengen, wanneer voor een bepaald doel een andere detaillering gewenst is.

2006/07

In de editie 2006/07 zijn alle opleidingen zijn opnieuw ingedeeld conform de gereviseerde indeling naar richting van de SOI 2006 (bijlage 1).

Na meer dan een kwart eeuw werd het tijd de indeling naar richting compleet te herzien.

Voor een toenemend aantal opleidingen was in de SOI 2003 eigenlijk geen of geen logische plaats of een te weinig prominente plaats meer. Om aan dit probleem tegemoet te komen zijn in de SOI 2006 nieuwe sectoren, rubrieksgroepen of rubrieken ingericht.

Zo is aan veel sectoren is als eerste lid van een onderverdeling een rubrieksgroep '..... algemeen' toegevoegd. Voorheen kwamen brede opleidingen terecht in '..... overig' (het laatste lid van een onderverdeling). De 'overige-groepen' bevatten veelal meer opleidingen dan de benoemde groepen. Duidelijke groepen daarbinnen en binnen andere weinig homogene, omvangrijke rubrieken

³³ de toelichting op het opleidingsnummer in paragraaf 5.2.

zijn in de gereviseerde indeling afzonderlijk onderscheiden als rubrieksgroepen en rubrieken (bijv. Web-, multimediadesign, Vrijtijdskunde, Recreatie, Biotechnologie, Afbouw, interieurbouw, Restaurantbedrijf, Potplantenteelt, Detailhandel auto's, Arbeidsbemiddeling, Office management).

De onderverdeling van sectoren naar subsectoren met en zonder nadere differentiaties vervallen, omdat minder opleidingen zijn beschouwd als combinatie van twee sectoren is. De opleidingen die nog steeds wel als combinatieopleidingen worden beschouwd zijn – nader onderverdeeld – opgenomen onder de laatste onderverdeling van de sectorgroep. Deze 'subsectorgroep' heeft als code op de eerste digit de code van de sectorgroep en op de tweede digit een zeven. Deze subsectorgroep heeft als titel:

<Naam sectorgroep> met differentiatie.

Deze differentiatiesubsectorgroepen zijn onderverdeeld in 1-7 verschillende rubrieksgroepen. Voorbeelden hiervan zijn:

- Techniek met management/ economie/ commercieel (671)
- Humaniora met informatica (271).

Rubrieken zijn zonodig opgesplitst in afzonderlijke rubrieken om te bereiken dat elke rubriek na revisie overeenkomt met niet meer dan één 3-digitcode van het Field of education and training van de ISCED 1997. Dit is het laagste aggregatieniveau van de indeling naar richting. Om die reden is bijv. de richting Visteelt onderscheiden van de teelt van andere minder courante dieren in de veeteelt. Biochemie is afgescheiden uit Scheikunde. Bouwkundige opleidingen tot architect zijn onderscheiden van andere meer technische bouwkundeopleidingen.

In de gereviseerde indeling is Theologie wegens het beperkte aantal opleidingen als afzonderlijke sector verdwenen en conform de ISCED een onderdeel geworden van de Humaniora.

Communicatie en informatie is een afzonderlijke sector geworden en heeft zowel betrekking op communicatiemedia (internet, telefoon, grafische media) als op opleidingen gericht op de inhoud en vorm van de communicatie.

Informatica is eveneens als sector verzelfstandigd. Informatica was eerst een onderdeel van Administratief onderwijs. Combinaties van informatica met een andere sector waren min of meer provisorisch op diverse plaatsen in de indeling gesteld onder andere sectoren of onder Administratief onderwijs. Ze zijn nu systematisch en afzonderlijk herkenbaar ingedeeld onder de sectorgroep waarmee ze een combinatie vormen.

De vroegere sector Economisch, administratief en commercieel onderwijs is mede vanwege de grote omvang opgesplitst over acht afzonderlijke sectoren:

- 31 Economie
- 32 Commercieel
- 33 Management
- 34 Arbeidsorganisatie, personeel
- 35 Administratie, secretariael
- 37 Economie, commercieel, management en administratie met differentiatie, dat de vroegere subsectoren bevat.
- 52 Informatica
- 91 Horeca, toerisme, vrijetijdsbesteding.

Van deze laatste nieuwe sector was Toerisme een onderdeel van commercieel onderwijs.

Ook milieu is als sector beschouwd. Alle combinaties met milieu staan onder de 'subsectorgroep' Agrarisch en milieu met differentiatie. Eerst stond een deel van de combinaties onder andere sectoren.

Horeca, toerisme, vrijetijdsbesteding (inclusief recreatie en sport) is een afzonderlijke sector geworden. Deze richtingen waren eerst ondergebracht onder Commercieel onderwijs, Persoonlijke/ sociale verzorging, Sociologie of Agrarisch onderwijs.

Sociale wetenschappen zijn verzelfstandigd uit het Sociaal-cultureel onderwijs. Het restant van het sociaal-cultureel onderwijs is meer overeenkomend met de huidige beroependomeinen opgedeeld over Arbeidsorganisatie, personeel (personeelswerk), Verzorging, sociale dienstverlening (maatschappelijk, sociaal-pedagogisch en sociaal-cultureel werk).

2008/'09

Toevoeging van rubriek:

6336 Afbouw algemeen

Binnen de rubrieksgroep 633 afbouw, interieurbouw is een rubriek afbouw algemeen gemaakt voor opleidingen afbouw zonder een indicatie voor de betreffende richting binnen afbouw:

Opleidingen afbouw zonder differentiatie (zoals. schilderen of stukadoren) werden voorheen niet onder afbouw maar onder onder rubriek 6322 bouwkunde algemeen ingedeeld

2009/'10

Titelwijziging van rubriek:

8227 Gehandicaptenverzorging en sociaal pedagogisch werk overig.

2016/'17

Invoering van SOI 2016

In deze editie is de richting van de SOI grondig herzien door deze te baseren op de ISCED-F 2013. Er is binnen de detailed fields van de internationale richtingindeling een nadere detaillering gemaakt door zoveel mogelijk gebruik te maken van de rubrieken van SOI 2006. De codes van de extra detaillering bestaat uit 6 posities, waarvan de eerste vier posities gelijk zijn aan het ISCED-f 2013 detailed field met twee extra posities voor het volgnummer van de differentiatie daarbinnen (zie Bijlage 1 Indeling naar richting onderwijs).

De eerste drie aggregatieniveaus van de nationale versie van de ISCED-F 2013 (detailgroep, subgroep en hoofdgroep zijn gelijk aan de detailed, narrow en broad fields van ISCED-F 2013. De detailgroepen zijn nader gedetailleerd in rubrieken.

Publicatieindeling naar niveau is uitgebreid met een extra vierde aggregatieniveau in 18 categorieën.

2020/'21

Invoering van SOI 2021: Toevoeging van een aantal nieuwe rubrieken binnen de nadere detaillering van de detailgroepen van de ISCED-F 2013.

Bijlage 4 Verschillen in de verdeling over onderwijsniveaus volgens SOI 2016 en SOI 2021 publicatieindeling naar niveau

Behaalde onderwijsniveau Nederlandse bevolking volgens de publicatieindeling naar niveau in 3 categorieën van de SOI 2016 uitgesplitst naar die van de SOI 2021, aandeel ten opzichte van totaal per categorie van de SOI 2016. Bron Hoogsteopl 2018

SOI 2016	SOI 2021			Totaal
	1 Basisonderwijs, vmbo, mbo1	2 Havo, vwo, mbo2-4	3 Hbo, wo	
	%			
1 Basisonderwijs, vmbo, mbo1 / laag	100	0		100
2 Havo, vwo, mbo2-4 / middelbaar	0	100		100
3 Hbo, wo / hoog		0	100	100
Totaal	43	35	22	100

Behaalde onderwijsniveau Nederlandse bevolking volgens de publicatieindeling naar niveau in 5 categorieën van de SOI 2016 uitgesplitst naar die van de SOI 2021, aandeel ten opzichte van totaal per categorie van de SOI 2016. Bron Hoogsteopl 2018

SOI 2016	SOI 2021					Totaal
	11	12	21	31	32	
	%					
11 Basisonderwijs	100	0				100
12 Vmbo, havo-, vwo-onderbouw, mbo 1	1	99	0			100
21 Havo, vwo, mbo		0	100			100
31 Hbo-, wo-bachelor			0	100	0	100
32 Hbo-, wo-master, doctor				0	100	100
Totaal	25	18	35	14	8	100

Behaalde onderwijsniveau Nederlandse bevolking volgens de publicatieindeling naar niveau in 8 categorieën van de SOI 2016 uitgesplitst naar die van de SOI 2021, aandeel ten opzichte van totaal per categorie van de SOI 2016. Bron Hoogsteopl 2018

SOI 2016	SOI 2021								Totaal
	111	121	122	211	212	213	311	321	
	%								
111 Basisonderwijs	100	0							100
121 Vmbo-b/k, mbo1	2	98		0					100
122 Vmbo-g/t, havo-, vwo-onderbouw			100						100
211 Mbo2 en mbo3		0		100					100
212 Mbo4					100				100
213 Havo, vwo						100			100
311 Hbo-, wo-bachelor						0	100	0	100
321 Hbo-, wo-master, doctor							0	100	100
Totaal	25	11	7	15	12	8	14	8	100

Behaalde onderwijsniveau Nederlandse bevolking volgens de publicatieindeling naar niveau 18 categorieën van de SOI 2016 uitgesplitst naar die van de SOI 2021, aandeel ten opzichte van totaal per categorie van de SOI 2016. Bron Hoogsteopl 2018.

SOI 2016	SOI 2021																		
	1111	1112	1211	1212	1213	1221	1222	2111	2112	2121	2131	2132	3111	3112	3113	3211	3212	3213	Totaal
	%																		
1111 Basisonderwijs gr1-2	100																		100
1112 Basisonderwijs gr3-8		100		0															100
1211 Praktijkonderwijs			100																100
1212 Vmbo-b/k		3		97					0										100
1213 Mbo1					100														100
1221 Vmbo-g/t						100													100
1222 Havo-, vwo-onderbouw							100												100
2111 Mbo2								100											100
2112 Mbo3				0					100										100
2121 Mbo4										100									100
2131 Havo-bovenbouw											100	0							100
2132 Vwo-bovenbouw												100							100
3111 Hbo-associate degree													100				0		100
3112 Hbo-bachelor											0			100					100
3113 Wo-bachelor														2	98				100
3211 Hbo-master																100			100
3212 Wo-master														0		1	99		100
3213 Doctor																		100	100
Totaal	15	11	0	9	2	4	2	6	9	12	5	3	1	12	1	1	7	0	100

Literatuur

SOI

SOI 1978

Eerste serie publicaties:

- Deel 1 Methodologische inleiding (1980)
- Deel 2 Codelijst van opleidingen, alfabetisch gerangschikt
  - 1^e druk (1980)
  - Supplement A (1980)
  - Supplement B (1981)
  - 2^e druk (1981)
  - Supplement 1-10-1982 (1982)
  - Editie 1986
- Deel 3 Codelijst van opleidingen, systematisch gerangschikt
  - 1^e druk (1981)
  - 2^e druk (1981)
- Deel 4 Afkortingen, meerduidige benamingen (1983)

Latere papieren publicaties:

- Uiteenzetting en verantwoording, editie 1987
- Codelijst van opleidingen alfabetisch gerangschikt, editie 1989
- Codelijst van opleidingen systematisch gerangschikt, editie 1989
- Afkortingen, meerduidige benamingen, editie 1989
- Codelijst van opleidingen, editie 1993

Elektronische publicaties:

- SOI-diskette 1993 en SOI-upgrade diskette 1993 (veranderingen in editie 1993 t.o.v. 1989)
- SOI 1978, edities voor 1995, 1996 en 1997

SOI 1998

Standaard Onderwijsindeling 1998 edities 1998/1999, 1999/2000, 2000/'01, 2001/'02, 2002/'03 (laatste editie beschikbaar op internet)

SOI 2003

Standaard Onderwijsindeling 2003 edities 2003/'04, 2004/'05, 2005/'06 (laatste editie beschikbaar op internet)

SOI 2006

Standaard Onderwijsindeling 2006 editie 2006/'07 (cd-rom en internet)

Standaard Onderwijsindeling 2006, jaarlijkse edities 2007/'08 t/m 2015/'16 (laatste editie beschikbaar op internet)

SOI 2016

Standaard Onderwijsindeling 2016, laatste editie beschikbaar op internet)

ISCED

ISCED 1976

Unesco, International Standard Classification of Education (ISCED); Division of Statistics on Education, Office of Statistics. Genève, March 1976

ISCED 1997

Unesco, International Standard Classification of Education (ISCED); revised version III. Genève, January 1997

Organisation for economic co-operation and development, Classifying educational programmes; Manual for ISCED-97 implementation in OECD countries, 1999 edition. Paris, 1999

Andersson, Ronnie and Anna-Karin Olsson (Statistics Sweden), Fields of Education and Training; Manual; Eurostat, Luxemburg, December 1999

ISCED 2011

Unesco Institute for Statistics, International Standard Classification of Education, ISCED 2011; Montreal, Canada, 2012

ISCED-F 2013

Unesco Institute for Statistics, International Standard Classification of Education, ISCED-F 2013; Montreal, Canada, 2014